



**INNKALLING MØTE I PROGRAMUTVALG FOR FORSKERUTDANNING**

**Onsdag 26.04.23, kl. 14.00-15.30**

**Sted: Armauer Hansen Hus, møterom, 4.etg**

<b>Sak 8/23</b>	<b>Godkjenning av innkalling og saksliste</b>
<b>Sak 9/23</b>	<b>Godkjenning av referat fra 15.02.2023</b>
<b>Sak 10/23</b>	<b>Fremdriftsrapportering 2022</b>
<b>Sak 11/23</b>	<b>Ph.d.-utdanningsmelding 2022</b> Saksforelegg
<b>Sak 12/23</b>	<b>Forskerlinjemelding 2022</b> Saksforelegg
<b>Sak 13/23</b>	<b>Revidering av emnebeskrivelse MEDMET 900</b> Saksforelegg
<b>Sak 14/23</b>	<b>Oppnevning av en vitenskapelig komite til dobbeltgrad med UNZA</b> Saksforelegg
<b>Sak 15/23</b>	<b>ORIENTERINGSSAKER</b> <ul style="list-style-type: none"><li>• <a href="#">Fakultets fellesgrad med Hawassa i Nature</a></li></ul>
	<b>Eventuelt</b>

Martha Enger (s.)

Havjin Jacob. (s.)



**REFERAT MØTE I PROGRAMUTVALG FOR FORSKERUTDANNING**

**Onsdag 15.02.23, kl. 14.00-15.30**

**Sted: Armauer Hansen Hus, møterom, 4.etg**

**Til stede:** Martha C. Enger (leder), Anne Berit Guttormsen, Harald Barsnes, Camilla Krakstad, Monica Hellesvik, Magnus Vollset, Erica Sande Teige, Stian Knappskog (vara for Elisabeth Wik), Kaia Nepstad (observatør)

**Fra administrasjonen:** Tone Friis Hordvik, Jorunn Hvalby, Marianne H. Stien, Havjin Jacob

**Meldt fravær:** Elisabeth Wik

<b>Sak 1/23</b>	<b>Godkjenning av innkalling og saksliste</b>  Godkjent.  En sak er meldt inn av visedekan til eventuelt.
<b>Sak 2/23</b>	<b>Godkjenning av referat fra 16.11.2022</b>  Godkjent
<b>Sak 3/23</b>	<b>Treårige emneevalueringer Høst 2022 – status og gjennomgang</b>  Forsknings- og innovasjonsavdelingen har utarbeidet retningslinjer som skal bidra til felles praksis for gjennomføring av emneevalueringer ved fakultetene. Forskningsseksjonen ved Det medisinske fakultet utarbeidet en tidsplan for gjennomføring og oppfølging av treårige evalueringer og PFU vedtok tidsplanen på møte den 09.02.2022. Treårige emneevalueringer ved fakultetet ble satt i gang høsten 2022. Fakultetet har fått emneevalueringer fra 6 av 7 emner. MEDSTA3 er satt på pause og går igjen høsten 2023, evalueringen av det emnet blir derfor utsatt.  Emneansvarlige fikk retningslinjer for hvordan de skulle beskrive og begrunne pedagogiske valg, og reflektere over kandidatenes læring som følge av disse valgene. Utvalget gikk gjennom emneevalueringene for høsten 2022 med følgende kommentarer:  <u>BMED908</u> (Early stage researcher seminars in Biomedicine): Det er en seminarrekke arrangert ved IBM. Kurset gir ett studiepoeng. For å få studiepoeng i dette kurset må kandidatene ha deltatt på minst 10 seminarer og gitt en presentasjon av sin egen forskning. I evalueringsrapporten har de ikke kommentert på undervisnings- og læringsutbytte. Det er kun to kandidater som er registrert for å ha fullført kurset. Deltakelse på slike seminarrekker er blitt merkbar mindre enn hva

	<p>det har vært før pandemien. Det er viktig å få annonsert disse for å få flere deltakere. Det ble kommentert at mange ph.d.-kandidater deltar på dette seminaret, uten å registrere seg for kursdelen. Kandidatene er mindre interesserte i å fullføre kravet til kriteriene og få studiepoeng. De deltar gjerne for å være med på enkelte seminarer.</p> <p><u>CCBIO902</u> (CCBIO seminar og Symposium): En seminarserie arrangert ved K1. Det gir 3 studiepoeng når kandidatene har deltatt på minimum 10 seminar over to semester, deltatt på to dagers CCBIO symposium, levert en rapport på 2-3 sider, og evaluert en annen kandidat sitt rapport. I likhet med BMED908 er denne også påvirket av pandemien. Det ble kommentert at evalueringen setter mye fokus på at det inviteres internasjonale foredragsholdere og mindre på kandidatens pedagogiske- og læringsutbytte.</p> <p><u>ODORS901</u> (Seminarserie i oral helse): arrangert ved IKO, og gir 1 studiepoeng. Dette er blitt nylig opprettet og burde ikke ha vært med på treårig evaluering i dette semesteret. Emneansvarlige kunne likevel skrevet mer utfyllende om hva som er læringsutbytte og reflektert over kandidatens læring.</p> <p><u>VAC901</u> (Vaccinology): arrangert av K2, gir 2 studiepoeng. Emneansvarlig har gjort en grundig jobb med evaluering av dette emnet.</p> <p><u>MEDMET900</u>: grunnkurset arrangeres av fakultetet. Det pågår en omfattende revidering av dette kurset med ny emneansvarlig på plass. Det vil bli økt fokus på forskningsintegritet, vitenskapsetikk i dette kurset. Utvalget kommenterte at kandidater ved opptak blir anbefalt om å ta dette kurset tidligst mulig i løpet, mens det er begrenset antall plasser. Hvordan kan vi sørge for at flest mulig kandidater kan få plass når de melder seg på grunnkurset? Emneansvarlig og visedekan tar dette med videre.</p> <p>Generelle kommentarer: malen som er brukt er ikke tilrettelagt ph.d.-emner, i hvert fall ikke seminar-baserte emner. Forskningsseksjonen foreslår å lage en mal som er skreddsydd ph.d.-emner. Det bør være et tydelig skille mellom hva som er egentlige deltakere på seminarrekkene og deltakere som også er registrert i kurs-delen.</p> <p><i>Utvalget tar 3.årige emneevalueringer til etterretning.</i></p>
<b>Sak 4/23</b>	<p><b>Egenvurderinger Høst 2022 – status og gjennomgang</b></p> <p><u>CCBIO901</u> (Symposium for yngre forskere): 3 studiepoeng, kravet er deltakelse på 4 symposium innen 2 år, 5 timer per symposium inkludert forberedelse på 20 timer. De må totalt skrive 4 vitenskapelige rapporter fra valgfrie 4 presentasjoner. Hver rapport skal være på 3 sider. Må også gi en</p>

	<p>muntlig presentasjon av egne metoder på et av disse symposia. Her bør det også komme frem hvor mange som har deltatt i kurs-delen.</p> <p><u>CCBIO905</u> (Methods in cancer biomarker research): 5 studiepoeng. Kravene: Minst 90% deltakelse, muntlig presentasjon og slutt eksamen.</p> <p><u>CCBIONEUR910</u> (Brukermedvirkning i medisinsk og helsefaglig forskning): 2 studiepoeng. Krav: muntlig presentasjon, skriftlig og muntlig evaluering av kursets betydning for implementering av brukermedvirkning i eget prosjekt.</p> <p><u>HUIMM901</u> (Project seminars in immunology): 3 studiepoeng. Er også registreringskriteriet i forskerskolen (Bergen Research School in Inflammation). Krav: delta aktiv på seminarer over to semestre, muntlig presentasjon.</p> <p><u>NEUROSYSM920</u> (Neuro-SysMed seminarrekke og symposium): 3 studiepoeng. Registreringskriteriet i forskerskolen for Neuro-SysMed. Deltakelse på minimum 10 seminarer, deltakelse på symposium 2 dager, muntlig presentasjon, i tillegg må de skrive to refleksjonsoppgaver på omkring 500-1000 ord med basis i egen forskning.</p> <p><u>NEUROSYSM930</u> (Anvendt bioinformatikk og data analyse i medisinsk forskning): 3 studiepoeng. Krav: litteratur forberedelse, tre dagers kurs, skrive metodologisk refleksjonsoppgave på 2-3 sider.</p> <p><u>PHDPED900</u> (Universitetetspedagogikk for medisin og helsefag – innføringskurs for ph.d.-kandidater og postdoktorer): 5 studiepoeng. Krav: en dags kurs, tre halve dagsseminarer, små grupper peer review, presentasjon av artikler.</p> <p><u>RMED901</u> (Data vitenskap med R for medisinske forskere): arrangert ved IGS. Gir 2 studiepoeng. Krav; gruppeprosjekter, utarbeide dokumentasjoner for å vise individuell fremgang, og evaluering ved siden av gruppearbeid. Bra skrevet rapport. Bra med kandidat undersøkelse.</p> <p><i>Utvalget tar egenreteeringene til etterretning.</i></p>
<p><b>Sak 5/23</b></p>	<p><b>Søknad om godkjenning av nytt emne – Diagnostic Oral Pathology</b></p> <p>Det søkes om opprettelse av nytt ph.d.-emne «Diagnostic oral Pathology» som er en del av EURASIA prosjektet og som er forankret i fagmiljøet ved CCBIO.</p> <p>Kurset er planlagt digitalt og går over 10 dager, med en kombinasjon av 7 dagers video forelesninger, og tre dager med selvstudier. Utvalget vurderte emnets form og innhold og fant dette som et nyttig emnet. Utvalget kommenterte at emnebeskrivelsen må omskrives slik at det tydelig kommer frem antall timer kandidatene forventer å bruke på kurset. Det kommer ikke tydelig nok frem hva som skal inngå i hjemmeeksamen.</p>

<b>Vedtak</b>	<p>Emneansvarlig bes også om å lage norsk tekst på emnebeskrivelsen. Emnet ligger ikke innenfor CCBIO forskerskolen, og vil være avhengig av ekstern finansiering og administrativ støtte. Det er derfor naturlig at dette kurset ikke gis emnekode CCBIOxxx.</p> <p>Programutvalget godkjenner herved opprettelsen av emnet «Diagnostic Oral Pathology» med 4 studiepoeng.</p>
<b>Sak 6/23</b>	<p><b>Medisinsk spesialistutdanning i opplæringsdelen ved BOTT</b></p> <p><i>Diskusjonssak</i></p> <p>Visedekan orienterte om at det er forskjellig praksis ved BOTT universitetene om hvorvidt Medisinsk spesialistutdanning godkjennes eller ikke i opplæringsdelen. UiB og UiO godkjenner medisinsk spesialistutdanning med 5 studiepoeng mens UiT og NTNU ikke godkjenner det i det hele tatt.</p> <p>Utvalget kommenterte at vi bør beholde praksisen vi har. Argumentet er at Medisinsk spesialistgodkjenning i seg selv ikke vil telles som «dobbeluttelling» for det er ikke et spesifikk kurs. De kursene som inngår i spesialistutdanningen derimot, kan ikke godkjennes i opplæringsdelen i tillegg til den medisinske spesialistutdanningen, for da er det dobbeltuttelling.</p> <p>Da utvalget i sin tid godkjente dette, vurderte de innhold og form i medisinsk spesialistutdanningen og telte seg frem til at det tilsvarer 5 studiepoeng.</p> <p>Utvalget står for at de vil beholde medisinsk spesialistgodkjenning i opplæringsdelen, og hvis det mangler dokumentasjon, så kan det opprettes et saksforelegg på dette til et senere møte, slik at godkjenningen blir dokumentert i utvalgets mapper.</p>
<b>Sak 7/23</b>	<p><b>ORIENTERINGSSAKER</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• <a href="#">Vitenskapelig uredelighet</a></li> <li>• <a href="#">ChatGPT ført opp som medforfatter av forskningsartikler</a></li> </ul>
	<p><b>Eventuelt</b></p> <p>Visedekan drøftet hvordan vi ved forskerutdanning skulle forholde oss til bruk av ChatGPT og andre kunstig intelligens språkmodeller og chatbot-er i prøveforelesninger. Bør vi gjøre bedømmelseskomiteer oppmerksomme på dette når de skal formulere tema for prøveforelesninger?</p> <p>Utvalget diskuterte at dette ikke er nødvendig i nåværende tidspunkt. Det er ikke meningen at vi skal detaljstyre hvordan bedømmelseskomiteen formulerer tema for prøveforelesninger. Det er forventet at ph.d.-kandidater selv vurderer kildebruk, og dermed selv er ansvarlige for at de</p>

	<p>bruker pålitelige kilder. Det ble videre kommentert at man må ha dybdekunnskap når man bruker disse språkmodellene, det er ikke nok å få en tekst ut av chatboten. Kandidatene må selv vurdere innholdet i den teksten de får ut, og er selv ansvarlige for å utforme en prøveforelesning som er av kvalitet med tanke på kildebruk.</p> <p>Utvalget endte diskusjonen med at det ikke blir sendt noe oppmuntring angående dette, verken til komite eller kandidat.</p>
--	--

Martha Enger (s.)

Havjin Jacob. (s.)

## FREMDRIFTSRAPPORTERING 2022 – SAMLERAPPORTER FRA INSTITUTTENE

### Hva saken gjelder

I tråd med ph.d.-forskriften § 8, skal alle aktive kandidater og deres hovedveiledere ved UiB hvert år levere separate, skriftlige framdriftsrapporter. Framdriftsrapporteringen er en del av den totale rapporteringen til UiB, og et ledd i institusjonens oppfølging av kandidatene. Rapportene har siden 2010 blitt sendt ut av Forskningsadministrativ avdeling gjennom spørreskjemaverktøyet SurveyXact, men oppfølging av kandidatene skjer på instituttnivå.

Programutvalg for forskerutdanning skal på fakultetets vegne sikre at forskerutdanningen organiseres og gjennomføres med høy kvalitet. Som ledd i denne kvalitetssikringen leverer instituttene årlig en samlerapport for fremdriftsrapporteringen der det fremgår hvordan kandidater og veiledere har rapportert, og hvordan denne rapporteringen følges opp. Programutvalget kan slik sikre seg at kandidatene får den oppfølging de har krav på. Samlerapportene skal ikke gi en detaljert fremstilling av de enkelte kandidaters situasjon, men synliggjøre hvordan instituttene jobber for å følge opp sine kandidater.

Programutvalget bes om å gå gjennom instituttene samlerapporter og kommentere på forhold som bør følges opp videre, enten generelt eller på de enkelte instituttene.

For 2021 har fakultetet lagt til spørsmål knyttet til registreringskriterier i forskerskolene og dette ble videreført i 2022. For 2022 har instituttene oppsummert følgende aktivitet i forskerskolene:

Nye kandidater i forskerskolen 2022	K1	K2	IBM	IGS	IKO	Total				
CCBIO (Eier: K1 - CCBIO908)	21	22				43				
NeuroSysMed (Eier: K1 - NEUROSYSTEM920)	1					1				
Klinisk medisin (Eier: K1 og K2 - FSKU901)	14	8				22				
Bergen Research School in Inflammation (Eier: K2 - HUIMM901)		8				8				
Bergen biomedisinske forskerskole (Eier: IBM - Årlige halvdagsseminar for nye PhD-studenter)			5			5	* nye i løpet av 2022			
Forskerskolen i oral helse (Eier: IKO - ODORS901)					11	11				
Forskerskole i samfunnsmedisin (Eier: IGS - Deltagelse på et seminar i regi av forskerskolen)				20		20	Rundt 20 deltakere på fysiske arrangementer			
CIH-CISMAC forskerskole (Eier: IGS - give a presentation of the project in one of the CIH/CISMAC seminars/webinars)				10		10	Variabelt, flere på webinarer (11-50) enn fysisk (5-6)			
						120				

### Oppfølging av pliktarbeid

I forbindelse med arbeidet med samordning av pliktarbeidet for UiB-stipendiater, og nye retningslinjer, benyttet fakultetet anledningen til å spørre instituttene om hvordan de følger opp pliktarbeidet på instituttet. Disse opplysningene gir bakgrunnsinformasjon for status angående pliktarbeidet før de nye retningslinjene settes i verk fra høsten 2023. Denne delen av rapporten følger til PFUs informasjon.

### Forslag til vedtak

1. Programutvalg for forskerutdanning tar instituttene samlerapporter for oppfølging av framdriftsrapportering 2022 til etterretning.

### Vedlegg

Samlerapporter fra instituttene



Klinisk institutt 1  
Klinisk institutt 2  
Institutt for global helse og samfunnsmedisin  
Institutt for biomedisin  
Institutt for klinisk odontologi

Referanse

2023/1040-HEOM

Dato

17.01.2023

## Fremdriftsrapportering i ph.d.-programmet: Ber om instituttenes samlerapporter

Vi viser til utsendt framdriftsrapportering i forskerutdanningen, med frist 1. november 2022 for alle kandidater og hovedveiledere ved UiB, og til tidligere korrespondanse i den forbindelse (2022/11889).

Alle instituttene har fått tilgang til rapportene, og melding om å starte oppfølging av kandidatene ([Lenke til innlogging](#)).

Det fremgår av ph.d.-forskriften § 8 *Rapportering*<sup>1</sup> at kandidat og hovedveileder hvert år leverer separate og uavhengige rapporter om framdriften av ph.d.-utdanningen på fastsatt måte og til fastsatte frister. Sammen med, blant annet, kandidatenes registrering på StudentWeb og midtveiseevaluering er framdriftsrapporteringen et ledd i den helhetlige kvalitetssikringen av forskerutdanningen og oppfølgingen av hver enkelt kandidat.

### Oppfølging av enkeltkandidater

Det fremgår av fakultetets vedtatte programbeskrivelse punkt 6.6<sup>2</sup> at instituttene følger opp sine kandidater etter framdriftsrapporteringen hvert år. Forskningsleder og administrativt ansvarlig på instituttet har ansvaret for å gå gjennom rapportene, og forskningsleder har ansvar for å følge opp kandidater som rapporterer dårlig progresjon eller andre forhold som krever at det settes inn tiltak. Programutvalg for ph.d.-utdanning går hvert år gjennom instituttenes samlerapporter som ledd i kvalitetssikringsarbeidet. Under nevnes noen grupper som må følges særskilt opp:

- Kandidater som har svak progresjon, allerede er forsinket utover opprinnelig periode, eller rapporterer at de ikke vil bli ferdig innen rammene av sin avtaleperiode, må følges opp med tanke på å få avhandlingen levert innen rimelig tid. Det kan være aktuelt å be om særlig rapportering, kalle inn til møter, styrke/endre veiledergruppen, justere prosjektet eller ha samtaler med kandidat og veiledere.
- Kandidater som nærmer seg utløp av sin ph.d.-periode, må få melding om at de må søke om forlengelse av ph.d.-perioden dersom de fortsatt skal ha tilknytning til ph.d.-

<sup>1</sup> Forskrift for graden philosophiae doctor (ph.d.) ved Universitetet i Bergen - Lovdata (Ikrafttredelse 24.11.22)

<sup>2</sup> Programbeskrivelse: Ph.d.-programmet ved Det medisinske fakultet | Det medisinske fakultet | UiB

Dette er et UiB-internt notat som godkjennes elektronisk i ephorte

programmet. Slik søknad skal inneholde en realistisk plan for slutføring og være attestert av veileder og instituttleder.

- Kandidater som har eller har hatt langtidsfravær bør følges opp særskilt for å sikre at prosjektet fortsatt er gjennomførbart, at kontakt mellom kandidat og veiledere/institusjon opprettholdes, og for å hindre frafall.
- Kandidater som er svært forsinket eller som unnlater å følge opp sitt helhetlige rapporteringsansvar, kan som siste konsekvens skrives ut av forskerutdanningen på grunnlag av ph.d.-forskriften § 8 *Rapportering*<sup>1</sup> og § 5.5 *Avslutning før avtalt tid*<sup>1</sup>. Dersom instituttene etter gjennomgang av framdriftsrapportene og påfølgende oppfølging kommer frem til at enkeltkandidater bør skrives ut av programmet, skal anmodning om å avslutte kandidatens studierett sendes fakultetet. Grundig dokumentasjon på instituttets oppfølging av kandidaten må legges ved dersom kandidater skal skrives ut før avtalt tid.

### Samlerapport til fakultetet

Til tross for at det konkrete oppfølgingsansvaret er delegert til instituttene, er det fakultetene som er ansvarlige for forskerutdanningen, og vi ber derfor om en tilbakemelding fra instituttene i etterkant av framdriftsrapporteringen.

Instituttene bes om å rapportere følgende:

- Kvantitative data (ved å generere samlerapporter direkte fra SurveyExact, både for kandidater og veiledere)
- Hvordan ph.d.-kandidatene følges opp av instituttet i etterkant av framdriftsrapporteringen (se vedlagte mal).
- Antall nye kandidater som har deltatt på instituttets forskerskole(r) i 2022.

I tillegg ber vi om at instituttene beskriver oppfølging av UiB-stipendiaters pliktarbeid.

- Hvor mange UiB-stipendiater har pliktarbeid på instituttet?
- Hvordan følges UiB-stipendiatenes pliktarbeid individuelt opp i løpet av forskerutdanningsløpet?

Vi gjør oppmerksom på at fakultetet ikke skal ha data på individnivå, og at samlerapportene vil bli lagt frem for Programutvalg for forskerutdanning (PFU). Enkeltsaker må meldes separat gjennom ePhorte. Vi understreker også at ikke all oppfølging må være slutført før rapport sendes til fakultetet.

Frist for innsending er **1. mars 2023**.

Vennlig hilsen

Martha Enger  
visedekan for forskerutdanning

Tone Friis Hordvik  
seksjonssjef

## Samlerapport for fremdriftsrapporteringen i ph.d.-programmet 2022

### Det medisinske fakultet

Institutt navn: Klinisk institutt 1

- 1) I hvor stor grad opplever instituttet at det er et problem at veiledere/kandidater ikke rapporterer? Hva oppfatter instituttet at er årsakene til at enkelte ikke rapporterer? Hva gjøres for å følge opp de som ikke rapporterer?**

Av i alt 118 kandidater er det 8 aktive kandidater og 10 veiledere som ikke har besvart. Nivået på rapportering ligger omtrent som foregående år. Alle med manglende rapporter har fått påminnelser, og tilsendte rapporter dokumenteres fortløpende i kandidatens mapper i ePhorte. Med unntak av enkelttilfeller, er det ikke de samme personene som unnlater å rapportere fra år til år, og den manglende rapporteringen framstår som noe tilfeldig.

- 2) List opp hvilke typer tiltak som er iverksatt eller planlagt iverksatt på instituttet som del av oppfølgingen etter framdriftsrapportene for 2022, og anslå hvor mange kandidater det er aktuelt å følge opp med de enkelte tiltakene.**

Type tiltak	Antall kandidater	Merknad
Møte med instituttledelsen (kandidat eller veileder)	0	
Møte med administrasjonen	4	Oppfølgingsmøte gjennomført for alle som har bedt om det.
Kontakt med kandidat/veileder pga. store forskjeller mellom kandidat og veileders rapport	8	Forskjellene har bakgrunn i ulikt forventet innleveringstidspunkt/progresjon for de fleste, men det forekommer også enkelte markante forskjeller i opplevelse av veiledningsforholdet.
Endringer i pliktarbeid	0	
Bytte av veileder/styrking av veiledergruppe	0	
Diskusjon med kandidat/veileder om justering av prosjekt for å bli ferdig innenfor avtaleperioden	0	
Melding om at kandidat må søke om forlengelse	9	Følges også opp kontinuerlig uavhengig av framdriftsrapportering.

Melding om at kandidat må søke om permisjon eller annen endring av ph.d.-avtalen	0	Følges opp kontinuerlig uavhengig av framdriftsrapportering.
Arbeid settes i gang med tanke på utskriving	0	Følges opp kontinuerlig uavhengig av framdriftsrapportering.
<b>Andre oppfølgingstiltak – fyll inn type tiltak og antall kandidater under:</b>		
<b>Type tiltak</b>	<b>Antall kandidater</b>	<b>Merknad</b>

**3) Hvor mange kandidater oppgir at de er eller vil bli forsinket sammenlignet med opprinnelig ph.d.-periode?**

41 kandidater har i skjemaet markert at innleveringstidspunkt ikke samsvarer med opprinnelig planlagt innleveringstidspunkt.

Dersom man sammenlikner oppgitt forventet innleveringspunkt med gjeldende sluttdato justert for permisjoner og forsinkelser, er det 18 kandidater hvor dette fortsatt ikke samsvarer, hvorav 6 kandidater har avvik på 4 måneder eller mindre. Kandidater i denne gruppen, og som er i siste fase av doktorgradsløpet, følges særlig opp.

**4) Hvordan følger instituttet opp kandidater som er på overtid? Hvilke tiltak settes inn for å få disse til å levere en realistisk plan for gjennomføring, og hvordan følges slike individuelle planer opp fra instituttets side?**

Instituttet følger med på kandidater som er nær eller over tiden, og igangsetter fortløpende dialog med kandidatene med tanke på eventuell forlengelse. Man er særlig oppmerksom på kandidater hvor opplæringsdelen ikke er fullført og hvor kandidaten allerede har fått maksimal forlengelse.

**5) Utfyllende (ikke personsensitive) opplysninger vedr. instituttets oppfølging. (Meld enkeltsaker inn i ephorte)**

**6) Antall nye kandidater som har deltatt på instituttets forskerskole(r) i 2022.**

Følgende antall kandidater oppfyller kriteriene for registrering ved forskerskolene:

Forskerskolen CCBIO: 21 kandidater

Forskerskolen NEUROSYSTEM: 1 kandidat

Forskerskolen i klinisk medisin: 14 kandidater

**7) Antall UiB-stipendiater med pliktarbeid på instituttet.**

30 kandidater

**8) Hvordan følges kandidatene pliktarbeid opp individuelt i løpet av forskerutdanningen?**

Instituttet ønsker en bedre organisering av kandidatenes pliktarbeid. I dag er mye av fordelingen av pliktarbeid delegert til veiledere, og rapportering av pliktarbeidet er ikke systematisk. Generell informasjon om pliktarbeid er derimot innarbeidet i onboardingsamtalen som tilbys nye kandidater.

Ph.d.-koordinator ved K1 har høsten 2022 deltatt i arbeidsgruppe for samordning av pliktarbeid ved Det medisinske fakultet, og instituttet avventer behandling og innføring av nye rutiner basert på arbeidsgruppens forslag.

## Samlerapport for fremdriftsrapporteringen i ph.d.-programmet 2022

### Det medisinske fakultet

Institutt navn:

- 1) I hvor stor grad opplever instituttet at det er et problem at veiledere/kandidater ikke rapporterer? Hva oppfatter instituttet at er årsakene til at enkelte ikke rapporterer? Hva gjøres for å følge opp de som ikke rapporterer?

Instituttet opplever ikke dette som et stort problem, det er alltid noen veiledere og kandidater som av ulike årsaker ikke rapporterer, for eksempel ved permisjon eller snarlig innlevering. PhD koordinator Irene Hjelmaas sender ut purring til de som ikke har rapportert innen fristen slik at det alltid er noen som ettersender.

Instituttet oppfatter det litt tilfeldig hvem som ikke rapporterer.

- 2) List opp hvilke typer tiltak som er iverksatt eller planlagt iverksatt på instituttet som del av oppfølgingen etter framdriftsrapportene for 2022, og anslå hvor mange kandidater det er aktuelt å følge opp med de enkelte tiltakene.

Type tiltak	Antall kandidater	Merknad
Møte med instituttledelsen (kandidat eller veileder)	2	Har fått tilbud om samtale.
Møte med administrasjonen	1	Telefonsamtale med 1 kandidat. Kandidatene følges opp kontinuerlig, uavhengig av framdriftsrapporteringen.
Kontakt med kandidat/veileder pga. store forskjeller mellom kandidat og veileders rapport	2	Har fått tilbud om samtale
Endringer i pliktarbeid	0	
Bytte av veileder/styrking av veiledergruppe	1	
Diskusjon med kandidat/veileder om justering av prosjekt for å bli ferdig innenfor avtaleperioden	0	
Melding om at kandidat må søke om forlengelse	0	Dette jobbes det med kontinuerlig gjennom året.

Melding om at kandidat må søke om permisjon eller annen endring av ph.d.-avtalen	0	Dette jobbes det med kontinuerlig gjennom året.
Arbeid settes i gang med tanke på utskriving	0	Dette jobbes det med kontinuerlig gjennom året.
<b>Andre oppfølgingstiltak – fyll inn type tiltak og antall kandidater under:</b>		
<b>Type tiltak</b>	<b>Antall kandidater</b>	<b>Merknad</b>
PhD retreat	40	Årlig PhD retreat med litt forskjellig tematikk, bl.a. problemer, psykisk helse mm; Gjennomføres vår 2023

3) Hvor mange kandidater oppgir at de er eller vil bli forsinket sammenlignet med opprinnelig ph.d.-periode? 67

4) Hvordan følger instituttet opp kandidater som er på overtid? Hvilke tiltak settes inn for å få disse til å levere en realistisk plan for gjennomføring, og hvordan følges slike individuelle planer opp fra instituttets side?

Vi jobber systematisk med oppfølging av våre stipendiater. De må legge ved en realistisk tidsplan for å kunne søke forlengelse. Utover det er det veilederne som er ansvarlig.

5) Utfyllende (ikke personsensitive) opplysninger vedr. instituttets oppfølging. (Meld enkeltsaker inn i ephorte)

6) Antall nye kandidater som har deltatt på instituttets forskerskole(r) i 2022.

HUIMM901- 8 stk  
FSKLI901 – 8 stk  
CCBIO908 – 22 stk

7) Antall UiB-stipendiater med pliktarbeid på instituttet.

40

8) Hvordan følges kandidatene pliktarbeid opp individuelt i løpet av forskerutdanningen?

Vi henviser her til arbeidsgruppen som ser på dette og avventer nye regler. Er p.t delegert til forskningsgrupper/veiledere.

## Samlerapport for fremdriftsrapporteringen i ph.d.-programmet 2022

### Det medisinske fakultet

Institutt navn: Institutt for biomedisin

- 1) I hvor stor grad opplever instituttet at det er et problem at veiledere/kandidater ikke rapporterer? Hva oppfatter instituttet at er årsakene til at enkelte ikke rapporterer? Hva gjøres for å følge opp de som ikke rapporterer?

Av instituttets 40 kandidater har 3 kandidater og 3 veileder ikke svart; de blir fulgt opp via epost. Oppsummerende: det er bare noen få kandidater/veileder som ikke svarer og ingen problem.

- 2) List opp hvilke typer tiltak som er iverksatt eller planlagt iverksatt på instituttet som del av oppfølgingen etter framdriftsrapportene for 2022, og anslå hvor mange kandidater det er aktuelt å følge opp med de enkelte tiltakene.

Disse tiltak følger ikke av framdriftsrapportene, men av midtveisevaluering eller av at kandidat/veileder har tatt personlig kontakt med administrasjonen.

Type tiltak	Antall kandidater	Merknad
Møte med instituttledelsen (kandidat eller veileder)	1	Kandidat videresendt til Bedriftshelsetjenesten for oppfølging.
Møte med administrasjonen	Ca. 80%	De fleste ph.d.-kandidatene tar løpende kontakt med adm. ved behov i løpet av et år.
Kontakt med kandidat / veileder pga. store forskjeller mellom kandidat og veileders rapport	1	Kandidaten følges opp mhp. progresjon.
Endringer i pliktarbeid	2	Endringer grunnet permisjon.
Bytte av veileder/styrking av veiledergruppe	3	
Diskusjon med kandidat/veileder om justering av prosjekt for å bli ferdig innenfor avtaleperioden	1	Endring grunnet manglende datatilgjengelighet.
Melding om at kandidat må søke om forlengelse	7	Kandidater som søker om forlengelse, hvor de trenger mer tid før levering.

Melding om at kandidat må søke om permisjon eller annen endring av ph.d.-avtalen	6	Foreldrepermisjoner i løpet av 2022.
Arbeid settes i gang med tanke på utskrivning	2	Ikke søkt forlengelse i programmet. Sjekker opp med veileder/kandidat om status for innlevering.
<b>Andre oppfølgingstiltak – fyll inn type tiltak og antall kandidater under:</b>		
<b>Type tiltak</b>	<b>Antall kandidater</b>	<b>Merknad</b>
Melding om at kandidat må søke om godkjenning av elementer i opplæringsdelen	0	De fleste tar konvensjonelle emner med emnekode.
Oppfølging som avtalt ved midtveisevaluering. Møte med midtveiskomite.	1	Kandidaten følges opp mhp. progresjon.
Oppfølging etter forlengelse; som avtalt når forlengelse ble innvilget. Epost fra ph.d.-koordinator.	7	Alle kandidater følges opp pr. e-post mhp. progresjon. Noen kandidater følges tett opp med møter.
Epost fra ph.d.-koordinator når kandidat nærmer seg sluttdato. Avklare innleveringsdato eller forlengelse.	10	Alle kandidater blir fulgt opp før sluttdato. I år hadde vi 10 uteksaminerte som ble fulgt opp i tiden før innlevering.

- 3) Hvor mange kandidater oppgir at de er eller vil bli forsinket sammenlignet med opprinnelig ph.d.-periode?

Vi har hatt syv kandidater som har søkt forlengelse i 2022. Da har vi ikke tatt med de som får en automatisk forlengelse etter innlevert avhandling frem til de disputerer.

- 4) Hvordan følger instituttet opp kandidater som er på overtid? Hvilke tiltak settes inn for å få disse til å levere en realistisk plan for gjennomføring, og hvordan følges slike individuelle planer opp fra instituttets side?

Kandidater blir kontaktet ca. 3 måneder før utløp av ph.d.-perioden og blir bedt om en plan for de følgende månedene. Hvis de ikke ser for seg å levere avhandlingen før sluttdato blir de bedt om å søke forlengelse av ph.d.-perioden, og må lage en realistisk fremdriftsplan. Denne planen må inneholde konkrete tidsfrister for levering av enten manuskript eller avhandling. Noen uker før disse fristene blir kandidatene igjen kontaktet og bedt om en statusoppdatering. De fleste

av instituttets kandidater og veiledere er selv interessert i at avhandlingene blir levert i tide. Når tilsetningskontrakten er utløpt har de heller ikke anledning til å utføre eksperimentelt arbeid, derfor er det sjelden nødvendig med ytterlige tiltak

5) Utfyllende (ikke personsensitive) opplysninger vedr. instituttets oppfølging. (Meld enkeltsaker inn i ephorte).

Ingen

6) Antall nye kandidater som har deltatt på instituttets forskerskole(r) i 2022.

I starten av 2022 hadde vi 44 kandidater i forskerskolen. Vi fikk fem nye kandidater i løpet av 2022.

7) Antall UiB-stipendiater med pliktarbeid på instituttet.

I 2022 hadde vi 28 kandidater som står oppført med pliktarbeid.

8) Hvordan følges kandidatene pliktarbeid opp individuelt i løpet av forskerutdanningen?

Tilknyttet studieseksjonen har vi en som koordinerer pliktarbeidet individuelt, Astrid-Elisabeth Pettersen. Ved onboardingsamtalen blir det informert om pliktarbeid og hva det innebærer, og hvilke muligheter som finnes. Individuell utdanning og annen arbeidserfaring blir undersøkt før pliktarbeid blir satt opp for hver kandidat og kandidatene har mulighet til å gi tilbakemelding om utførelsen av pliktarbeidet.

Ph.d.-koordinator ved Institutt for Biomedisin, Anne Mette Søviknes.

## Samlerapport for fremdriftsrapporteringen i ph.d.-programmet 2022

### Det medisinske fakultet

Institutt navn: IKO

- 1) I hvor stor grad opplever instituttet at det er et problem at veiledere/kandidater ikke rapporterer? Hva oppfatter instituttet at er årsakene til at enkelte ikke rapporterer? Hva gjøres for å følge opp de som ikke rapporterer?

Institutt for klinisk odontologi opplever i liten grad at rapportering er en utfordring da alle kandidater og veiledere vanligvis leverer inn rapporter. To veiledere leverte ikke rapport i tide, men leverte til ph.d.-koordinator etter fristen.

- 2) List opp hvilke typer tiltak som er iverksatt eller planlagt iverksatt på instituttet som del av oppfølgingen etter framdriftsrapportene for 2022, og anslå hvor mange kandidater det er aktuelt å følge opp med de enkelte tiltakene.

Type tiltak	Antall kandidater	Merknad
Møte med instituttledelsen (kandidat eller veileder)	Alle, unntatt dem som har levert avhandling eller har hatt midtveis om høsten. Til sammen 26 kandidater.	Møte med forskningsleder, se merknadsfeltet under.
Møte med administrasjonen	26	IKO inviterer alle kandidatene, inkludert dem som startet etter første juli, til oppfølgingssamtaler i januar. Unntaket er dem som har levert avhandling, er i permisjon eller nylig har hatt midtveis. Forskningsleder, ph.d.-koordinator og kandidaten deltar på samtalene. Samtalene inkluderte følgende: <ul style="list-style-type: none"><li>• Status i arbeidet, miljø, veilederforhold.</li><li>• Info om å søke om godkjenning av opplæringsdelen</li><li>• Praktisk info om slutfasen for dem som nærmer seg levering.</li><li>• Info om å søke om forlengelse for</li></ul>

		dem som ikke rekker å levere innen frist. <ul style="list-style-type: none"> <li>• Fordelene med utenlandsopphold</li> </ul>
Kontakt med kandidat/veileder pga. store forskjeller mellom kandidat og veileders rapport	0	
Endringer i pliktarbeid	0	
Bytte av veileder/styrking av veiledergruppe	0	
Diskusjon med kandidat/veileder om justering av prosjekt for å bli ferdig innenfor avtaleperioden	0	
Melding om at kandidat må søke om forlengelse	3	På oppfølgingssamtalene gav vi informasjon om å søke om forlengelse for dem som ikke rekker å levere innen frist.

Melding om at kandidat må søke om permisjon eller annen endring av ph.d.-avtalen	0	Vi har fortløpende kontakt med studentene om dette gjennom hele året, og det dukket ikke opp noe nytt i fremdriftssamtalene.
Arbeid settes i gang med tanke på utskriving	0	
<b>Andre oppfølgingstiltak – fyll inn type tiltak og antall kandidater under:</b>		
<b>Type tiltak</b>	<b>Antall kandidater</b>	<b>Merknad</b>

**3) Hvor mange kandidater oppgir at de er eller vil bli forsinket sammenlignet med opprinnelig ph.d.-periode?**

11 kandidater svarer at planlagte innleveringstidspunkt ikke stemmer med opprinnelig plan for innleveringstidspunkt.

**4) Hvordan følger instituttet opp kandidater som er på overtid? Hvilke tiltak settes inn for å få disse til å levere en realistisk plan for gjennomføring, og hvordan følges slike individuelle planer opp fra instituttets side?**

Vi mener å ha jevn kontakt med studentene som er på overtid. Vi har tradisjon for å kontakte kandidatene noen måneder før prosjektperioden deres går ut, og ber om dato for levering. Slik holder vi oversikt over kandidatene, og vi fanger opp forsinkelser. Kandidater som søker om forlengelse bes om å levere en statusrapport til ph.d.-koordinator hver måned.

**5) Utfyllende (ikke personsensitive) opplysninger vedr. instituttets oppfølging. (Meld enkeltsaker inn i ephorte)**

Ingenting å tilføye.

**6) Antall nye kandidater som har deltatt på instituttets forskerskole(r) i 2022.**

**7) Antall UiB-stipendiater med pliktarbeid på instituttet.**

10

**8) Hvordan følges kandidatene pliktarbeid opp individuelt i løpet av forskerutdanningen?**

Kandidat og veileder bestemmer pliktarbeidet sammen og det tilpasses hver kandidat. Eksempler på pliktarbeid som utføres hos IKO er , seminar, undervisning, labarbeid, sosiale medier mm. Kandidatene har ansvar for å føre timene for pliktarbeidet selv.

## Samlerapport for fremdriftsrapporteringen i ph.d.-programmet 2022

### Det medisinske fakultet

Institutt navn: Institutt for global helse og samfunnsmedisin

- 1) I hvor stor grad opplever instituttet at det er et problem at veiledere/kandidater ikke rapporterer? Hva oppfatter instituttet at er årsakene til at enkelte ikke rapporterer? Hva gjøres for å følge opp de som ikke rapporterer?

Noen har visstnok ikke mottatt skjema selv om adressen i FS stemmer. Noen har bare vært sent ute og sendt inn på mail i ettertid.

- 2) List opp hvilke typer tiltak som er iverksatt eller planlagt iverksatt på instituttet som del av oppfølgingen etter fremdriftsrapportene for 2022, og anslå hvor mange kandidater det er aktuelt å følge opp med de enkelte tiltakene.

Type tiltak	Antall kandidater	Merknad
Møte med instituttledelsen (kandidat eller veileder)	5 veiledere	Alle veiledere og/eller kandidater som i fremdriftsrapporten uttrykker misnøye blir kontaktet av PhD koordinator med tilbud om samtale med Forskningsleder (Forskingskole i Samfunnsmedisin) eller leder for CIH (CIH/CISMAC Research School).  1 veileder for 3 kandidater hadde møte med senterleder på CIH og ph.d.-koordinator på institutt og fakultet. 3 veiledere for for til sammen 4 kandidater hadde møte med senterleder på CIH. 1 veileder til (som nå er bortreist) har planlagt møte med senterleder i nær framtid. 2 andre veiledere har fått tilbud om å møte instituttledelsen, hvor en har takket nei pga. bedret situasjon og en ikke har svart ennå.
Møte med administrasjonen	2 kandidater 1 veileder	2 kandidater som ønsket møte hadde møte med ph.d.-koordinator enten fysisk eller over telefon. 1 veileder for 3 kandidater hadde møte med senterleder på CIH og ph.d.-koordinator.
Kontakt med kandidat/veileder pga. store forskjeller mellom kandidat og veileders rapport		Se over. Blant de vi kontaktet var det noen tilfeller hvor kandidat og veileder hadde annerledes oppfatning.
Endringer i pliktarbeid		
Bytte av veileder/styrking av veiledergruppe		

Diskusjon med kandidat/veileder om justering av prosjekt for å bli ferdig innenfor avtaleperioden		
Melding om at kandidat må søke om forlengelse	mange	Ph.d.-koordinator mailet alle som nærmet seg utløp og anbefalte søke forlengelse hvis det vil ta mye lengere tid. Hvis snakk om noen få uker så trenger de ikke søke.
Melding om at kandidat må søke om permisjon eller annen endring av ph.d.-avtalen	Mange	Mange kandidater har hatt diverse permisjoner i forbindelse med barn eller sykdom. Vi ber dem da alltid sende vedtak fra arbeidsgiver og/eller Nav slik at studieperiodene kan justeres tilsvarende.
Arbeid settes i gang med tanke på utskrivning	2	
<b>Andre oppfølgingstiltak – fyll inn type tiltak og antall kandidater under:</b>		
<b>Type tiltak</b>	<b>Antall kandidater</b>	<b>Merknad</b>
Email	7	Sendte mail til alle kandidater som enten ønsket møte eller var misfornøyd med noe. Noen svarte at ting har bedret seg, men at de tar kontakt igjen ved behov. 2 kandidater møtte ph.d.-koordinator
Email og møte	1	Sendte mail til en kandidat hvor veileder hadde uttrykt bekymring muntlig. Har avtalt å møte begge to.

- 3) Hvor mange kandidater oppgir at de er eller vil bli forsinket sammenlignet med opprinnelig ph.d.-periode?

Spørsmålet i rapporten var om de er blitt forsinket pga. korona. Det har 59% svart at de har blitt. Noen melder om at de er engstelige pga. at man ikke kan søke forlengelse i UiB finansieringen grunnet korona før man er helt i slutfasen og det blir da vanskelig å kombinere med når man kan jobbe turnus som lege.

Vi tror at mer fleksibilitet om forlengelse fra HRs side hadde vært bedre for en del av de som er forsinket.

- 4) Hvordan følger instituttet opp kandidater som er på overtid? Hvilke tiltak settes inn for å få disse til å levere en realistisk plan for gjennomføring, og hvordan følges slike individuelle planer opp fra instituttets side?

Vi kontakter vanligvis de som snart har endt periode på slutten av hvert semester hvor vi spør om status og informerer om muligheter for å søke forlengelse og at de kan ta kontakt med ph.d.-

koordinator om det er noe de lurer på. Vi forventer at omfanget av oppfølging vil være omtrent det samme i 2023 som i foregående år.

- 5) Utfyllende (ikke personsensitive) opplysninger vedr. instituttets oppfølging. (Meld enkeltsaker inn i ephorte)

5 kandidater melder de synes de har dårlig progresjon. Årsakene er enten at ting tar tid pga. forårsaket av korona og/eller krig, eller personlige forhold og permisjoner. Men de er fornøyde med veilederforholdene sine som sådan.

- 6) Antall nye kandidater som har deltatt på instituttets forskerskole(r) i 2022.

Nye kandidater blir invitert til å delta på forskerskolenes aktiviteter på lik linje med de andre ph.d.-kandidatene.

På de aktivitetene vi har hatt i forskerskolen i Samfunnsmedisinske fag har det stort sett vært rundt 20 deltakere på fysiske arrangementer.

Når det gjelder CIH/CISMAC Research School, så har det vært 6 fysiske forskerskoleseminar og alltid 5 - 6 deltakere. På det digitale seminaret var det 11 deltakere.

På de 11 webinarene som har vært i 2022 har vi hatt mellom 25 – 50 deltakere per gang.

- 7) Antall UiB-stipendiater med pliktarbeid på instituttet.

37 melder de har pliktarbeid.

- 8) Hvordan følges kandidatene pliktarbeid opp individuelt i løpet av forskerutdanningen?

Pliktarbeid blir vanligvis fulgt opp av veiledere/forskningsgruppe. Bare 1 av kandidatene med pliktarbeid mener det kunne vært tilrettelagt på en noe mer strukturert måte. I dialog med forskningsleder reflekteres det over at tilrettelggingen for det meste er desentralisert til forskningsgrupper, og at dette ikke nødvendigvis lett lar seg kombinere med mer overordnet strukturering. 4 svarte «vet ikke» og 32 svarte «ja».

---

## Ph.d.-utdanningsmelding 2022

---

### Hva saken gjelder

Vedlagt er årsmelding for ph.d.-utdanningsmelding. Fakultetet er blitt bedt om å rapportere for 2022 på følgende punkter:

- Oppfølging av foregående års ph.d.-utdanningsmelding og eventuelle tiltak som har blitt gjennomført.
- Opptak, gjennomføring, disputaser, underkjenninger, mindre omarbeiding og frafall – beskrivelse av situasjonen og eventuelle tiltak for å forbedre disse parameterne.
- Kommenter særlig dersom det forekommer endringer i noen av parameterne. Hvis gjennomføringen har vært svakere enn ønskelig, ber vi om at dette kommenteres.
- Kandidatenes bidrag til forskningen ved fakultetet.
- Fakultetenes systematiske kvalitetsarbeid.
- Veilederopplæring på fakultetet.

Bestillingen til instituttene og fakultetet er vedlagt. Årets frist for ph.d.-meldingen til FIA er **5. mai 2023**.

Alle institutt har levert sine rapporter (vedlagt). På grunnlag av instituttens rapporter, formulerer fakultetet en samlet ph.d.-utdanningsmelding. Vi gjør oppmerksom på at dette er et førsteutkast. Programutvalget bes om å gå gjennom instituttens og fakultetets ph.d.-utdanningsmelding og komme med eventuelle kommentarer og endringsforslag.

### Forslag til vedtak:

Programutvalget for forskerutdanning tar ph.d.-utdanningsmeldingen til etterretning, eventuelt med de kommentarer/endringsforslag som fremkommer i møtet.

Vedlegg:

1. Bestilling til instituttene
2. Bestilling til fakultetene
3. Instituttens ph.d.-utdanningsmeldinger 2022
4. Fakultetets ph.d.-utdanningsmelding 2022



Til fakultetene

Referanse

2022/18529-MARIEI

Dato

12.12.2022

## Ph.d.-utdanningsmeldingen 2022

Som en del av arbeidet med universitetets ph.d.-utdanningsmelding, ber vi om at det utarbeides meldinger for de syv fakultetsvise ph.d.-programmene. For lokal forankring av ph.d.-programmenes meldinger bør disse bli behandlet av de respektive programstyrene.

Ph.d.-utdanningsmeldingene bør ikke være lengre enn fire sider. Vi ber om at punktene nedenfor omtales:

- Oppfølging av foregående års ph.d.-utdanningsmelding og eventuelle tiltak som har blitt gjennomført.
- Opptak, gjennomføring, disputaser, underkjenninger, mindre omarbeiding og frafall – beskrivelse av situasjonen og eventuelle tiltak for å forbedre disse parameterne. Kommenter særlig dersom det forekommer endringer i noen av parameterne. Hvis gjennomføringen har vært svakere enn ønskelig, ber vi om at dette kommenteres.
- Kandidatenes bidrag til forskningen ved fakultetet. Forhold som kan omtales:
  - o Strategiske vurderinger som gjøres ved ansettelse og opptak av kandidater
  - o Hvordan kandidatene utfyller allerede eksisterende forskningsfelt
  - o Graden av nyskapende forskning
- Fakultetenes systematiske kvalitetsarbeid. Forhold som kan omtales:
  - o Oppfølging av fremdriftsrapporter
  - o Midtveisevaluering
  - o Gjennomføring av medarbeider- eller oppfølgingsamtaler
  - o Opplæringsdelen:
    - Evaluering av rammene og emneporteføljen
    - Emneevalueringer
  - o Programevaluering:
    - Hvis det har blitt gjennomført en evaluering av ph.d.-programmet, omtal evalueringen og hva denne viste, inkludert en omtale av plan for oppfølging og eventuelle tiltak som er satt i gang.
    - Hvis ikke det har blitt gjennomført en evaluering, foreligger det en plan for når fakultetet skal gjennomføre en programevaluering?

Dette er et UiB-internt notat som godkjennes elektronisk i ephorte

Forsknings- og innovasjonsavdelingen  
Telefon +4755584980  
post@uib.no

Postadresse  
University of Bergen,  
Postbox 7800  
NO-5020 BERGEN

Besøksadresse  
Jekteviksbakken 31  
Bergen

Saksbehandler  
Marie Eide  
55584963

- Veilederopplæring på fakultetet. Forhold som kan omtales:
  - Hvilke tilbud har fakultetet til veilederopplæring ut over program for universitetspedagogikk, og foreligger det planer om videreutvikling av et slikt tilbud?
  - Hvilke erfaringer har fakultetet med et eventuelt tilbud om veilederopplæring?

Meldingene danner et viktig grunnlag for kvalitetsarbeidet ved ph.d.-utdanningen ved UiB.

Frist for innlevering settes til **5. mai 2023**. Ph.d.-utdanningsmeldingen vil bli behandlet i UiB sitt forskningsutvalg før endelig behandling i universitetsstyre.

Vennlig hilsen

Benedicte Løseth  
avdelingsdirektør

Marie Eide  
seniorrådgiver

Kopi  
Universitetsdirektørens kontor



Institutt for biomedisin  
Institutt for global helse og samfunnsmedisin  
Klinisk institutt 1  
Institutt for klinisk odontologi  
Klinisk institutt 2

Referanse

2023/601-HEOM

Dato

12.01.2023

## Ph.d.-utdanningsmelding 2022 (bestilling)

Det vises til bestilling fra FIA i sak 2022/18529 der Det medisinske fakultet er bedt om å utarbeide en ph.d.-utdanningsmelding for fakultetets ph.d.-program. Meldingen danner et viktig grunnlag for kvalitetsarbeidet ved ph.d.-utdanningen ved UiB. Bestillingsbrevet fra FIA er vedlagt.

I den forbindelse ber fakultetet instituttene om innspill til deler av meldingen. Fakultetet vil selv hente ut de kvantitative data og andre mer overordnede punkter som skal omtales i meldingen. Instituttene bes ikke om å skrive fulle meldinger, men bes i hovedsak om å omtale følgende punkter:

- Oppfølging av ph.d.-utdanningsmeldingen 2021 og eventuelle tiltak.
- Kandidatens bidrag til forskningen ved instituttet. Forhold som kan omtales:
  - Strategiske vurderinger som gjøres ved ansettelse og opptak av kandidater.
  - Hvordan kandidatene utfyller allerede eksisterende forskningsfelt.
  - Graden av nyskapende forskning.
- Oppfølging av fremdriftsrapporter.
- Midtveisevaluering.
- Gjennomføring av medarbeider- eller oppfølgingsamtaler og oppstartssamtaler med ph.d.-kandidatene ut over ordinær veiledning.
- Opplæringsdelen:
  - Hvordan man vurderer instituttets kursportefølje.
  - Hvordan ph.d.-emner evalueres.

Instituttene står fritt til å benytte anledningen til å kommentere andre forhold ved ph.d.-utdanningen dersom det er ønske om det.

Dette er et UiB-internt notat som godkjennes elektronisk i ephorte

Frist for instituttenes svar settes til **08.03.23**. Innspillene vil bli lagt fram for Programutvalg for forskerutdanning i møte 26.04.2023 og deretter innarbeidet i fakultetets melding, som blir sendt til Forsknings- og innovasjonsmeldingen.

Vennlig hilsen

Martha Enger  
visedekan

Tone Friis Hordvik  
seksjonssjef

Vedlegg: Bestillingsbrev fra FIA

---

## Klinisk institutt 1 (K1) – Ph.d.-utdanningsmelding 2022

---

### Oppfølging av ph.d.-utdanningsmeldingen 2021 og eventuelle tiltak

Instituttet har i 2022 tilbudt oppstartsamtaler for alle nye kandidater. Dette er omtalt under eget punkt i meldingen.

På initiativ fra Det medisinske fakultet ble det høsten 2022 nedsatt en arbeidsgruppe for samordning av pliktarbeid, og administrasjonen ved K1 har også vært representert i denne. Instituttet har pr. i dag delegert fordeling av pliktarbeid til veiledere og forskningsgrupper, og avventer implementering av nye rutinger etter fakultetets behandling av arbeidsgruppens forslag.

I samarbeid med Det medisinske fakultet og øvrige institutter ble det høsten 2022 gjennomført karrieredag for ph.d.-kandidater og postdoktorer.

I 2022 ble det gjennomført 29 disputaser ved K1. Én av kandidatene avla dr.philos.-graden. Ingen disputaser ble gjennomført heldigitalt, men ved syv av disputasene deltok én eller begge opponenter online.

### Kandidatenes bidrag til forskningen ved instituttet

K1 inkluderer 18 fagområder hvor de aller fleste har aktiv forskning med ph.d.-rekruttering. Strategiske valg gjøres i forskningsgruppene, med rekruttering av kandidater til pågående prosjekter, og med søknader om ph.d.-stipendfinansiering til NFR, MED-UiB, Helse Vest, Kreftforeningen, DAM-stiftelsen og andre kilder for ekstern finansiering. I tillegg sendes det tilsvarende søknader ved utlysning av særlige satsingsområder som er tilpasset fagområdene ved instituttet.

Rekruttering av kandidater som kan søke ph.d.-utlysninger gjøres gjennom langsiktig satsning på å rekruttere forskerlinjestudenter, andre studenter som skriver særoppgaver, samt LIS-leger ved de kliniske avdelingene ved samarbeidende sykehus (HUS, SUS, FONNA, FØRDE, HDS, SØRLANDET etc.). Innenfor fagområdet ernæring rekrutteres ph.d.-kandidater særlig gjennom masterprogrammene.

Rekruttering av etablerte medisinere i ph.d.-prosjekter representerer tidvis utfordringer når det gjelder fordeling av tid til forskning og arbeid i klinikk.

Ved K1 er innovasjon satsingsområde i nært samarbeid med den nye EITRI-inkubatoren. Nye ph.d.-kandidater har mulighet til å få lab/kontorplass i EITRI dersom prosjektet deres ser ut til å lede mot innovasjoner.

## **Oppfølging av framdriftsrapporter**

Kandidater og veiledere som i rapporten ber om oppfølging kalles inn til samtale med ph.d.-koordinator. I tilfeller som krever ytterligere oppfølging blir også instituttledelse involvert.

Instituttet følger også opp kandidater med større forsinkelser ved å kontakte disse for rådgivning. Kandidater som er nær eller over tiden følges dessuten opp gjennom dialog fortløpende. Man er i denne sammenheng spesielt oppmerksom på kandidater hvor opplæringsdelen ikke er fullført og hvor kandidaten allerede har fått maksimal forlengelse. Instituttet tilrettelegger og bistår kandidatene med informasjon til fullføring av opplæringsdelen innenfor aktiv ph.d.-periode.

Kandidater som er over tiden og bekrefter at de ikke ønsker forlengelse, blir skrevet ut av programmet, og orienteres om rettigheter i forbindelse med dette.

## **Midtveisevaluering**

Instituttet gjennomførte 16 midtveisevalueringer i 2022.

Midtveisevalueringene legges i hovedsak til mai og november, men instituttet legger også til rette for gjennomføring ved andre tidspunkter etter avtale med enkeltkandidater.

Instituttet jobber særlig med å fange opp kandidater som utsetter midtveisevalueringen, med mål om gjennomføring innen 2/3 av ph.d.-perioden jf. retningslinjene.

Forhold som krever oppfølging, og som avdekkes gjennom evalueringen, følges opp av ph.d.-koordinator ved instituttet, og eventuelt med instituttledelse.

## **Gjennomføring av medarbeider- eller oppstartsamtaler med ph.d.-kandidatene utover ordinær veiledning**

Alle nye kandidater tilbys oppstartsmøte med ph.d.-koordinator etter formelt opptak i doktorgradsprogrammet. Samtlige kandidater som har fått tilbud om samtale har takket ja til dette.

Møtene er individuelle og fortløpende. Formålet med møtene er å etablere kontaktpunkt mellom instituttadministrasjonen og kandidaten, gi relevant informasjon om utdanningsløpet, svare på spørsmål, og følge opp tilganger og andre praktiske forhold.

Ph.d.-kandidater som ikke bor i Bergen får tilbud om digitalt oppstartsmøte.

Ansvar for årlige medarbeidersamtaler for kandidater med UiB-stipend er delegert til forskningsgruppeledere.

## Opplæringsdelen

Ved K1 er porteføljen av emner på ph.d.-nivå tett knyttet opp mot forskerskolene instituttet har ansvar for. Disse tilbyr også kurs med generell interesse utover fagområdet forskerskolene representerer.

Forskerskolene CCBIO og Neuro-SysMed tilbyr en rekke studiepoenggivende kurs og aktiviteter, og er en viktig arena for ph.d.-kandidater, både ved K1 og andre institutter. Det er i 2022 videreført praksis med valgfri digital eller fysisk deltakelse ved kursene, men dette tilbudet vil gradvis bortfalle i 2023. Kursene har vært annonsert i NorDoc-nettverket, og markedsføring og tilgjengelighet har ført til god oppslutning.

Forskerskolen Neuro-SysMed har i 2022 etablert to nye seminarserier etter modell av eksisterende serier ved CCBIO. Seminarene er faglig nettverksbyggende, og deltakelse ved disse løper over flere semestre.

UiB ble høsten 2021 tildelt NFR-midler til opprettelse av Nasjonal forskerskole i ernæring (NutriNOR), med oppstart fra 2022. Det er foreløpig ikke opprettet studiepoenggivende aktiviteter som del av denne, men forskerskolen gjennomførte høsten 2022 en nasjonal konferanse i Bergen. K1 tror forskerskolen vil bidra til ytterligere nettverksbygging og tilby relevante kurs til opplæringsdelen for våre kandidater, særlig innenfor ernæringsfeltet.

Enkeltemner ved forskerskolene egnevalueres ved spørreskjema til deltakerne etter gjennomføring. For nye emner har slik evaluering vært særlig verdifull med tanke på videreutvikling av disse. Forskerskolen CCBIO rapporterte også sin evaluering av emnet CCBIO902 på bakgrunn av retningslinjer for evaluering fra Forsknings- og innovasjonsavdelingen, og fakultets tidsplan for evaluering av egne emner.

## **PHD UTDANNINGSMELDING 2022 FOR KLINISK INSTITUTT 2 (K2)**

### **Oppfølging av ph.d. -utdanningsmeldingen 2021 og eventuelle tiltak**

K2 har for tiden 137 phd.kandidater. Koronapandemien har fortsatt innvirkning på fremdriften til mange av kandidatene.

Vi jobber kontinuerlig med oppfølging og veiledning av kandidatene.

Vi bruker midtveisevalueringen som en viktig pekepinn/virkemiddel for å fange opp kandidater som trenger ekstra oppfølging.

### **Kandidatenes bidrag til forskningen ved instituttet**

**Strategiske vurderinger som gjøres ved ansettelse og opptak av kandidatene:** Instituttet har ikke noen stillinger som kan brukes til dette formålet. Instituttet har ikke penger til å drive strategiske grep, fakultetet bør vurdere å avsette en pott til det.

**Hvordan kandidatene utfyller allerede eksisterende forskningsfelt/grad av nyskapende forskning:** De fleste stipendiatstillingene er ekstern finansiert, dvs Plene er ansvarlig for å velge ut kandidatene.

Når vi får en søknad om opptak til phd programmet hvor finansieringen er på plass aksepteres det, instituttet er ikke involvert i utvelgelse av kandidater eller prosjekter.

### **Oppfølging av fremdriftsrapporter**

Fremdriftsrapportene for 2022 viser at stipendiatene er stort sett fornøyde med sine veiledere. De tilfellene hvor en kandidat eller veileder har uttrykt misnøye med veilederforholdet følges opp basert på informasjonen i fremdriftsrapportene. Det store antallet fornøyde kandidater tyder på at veilederne ved instituttet er klar over det ansvaret det å være veileder medfører, og at de gjør jobben slik en kan forvente av dem. En del av våre stipendiater har veiledere i professor II stilling. Stort sett fungerer det bra. Alle veiledere oppfordres til å delta på veilederkursene organisert av Det medisinske fakultet, og informasjon om relevante andre veilederkurs og seminarer promoteres jevnlig gjennom vårt ukentlig nyhetsbrev.

### **Midtveisevaluering**

Det gjennomføres midtveisevalueringer en gang per semester med påfølgende oppfølging hvor bekymringer/forsinkelser følges opp av PhD koordinator Irene Hjelmaas og evt. leder for forskning, Silke Appel, hvis det trengs.

### **Medarbeidersamtaler**

Ansvar for medarbeidersamtaler er delegert til forskningsgrupeledere. Instituttet får rapportert gjennomføring en gang per år.

### **Opplæringsdelen**

Instituttet tilbyr forskerkurs hovedsakelig i regien av forskerskolene. Noen av kursene gir veldig få poeng, det er en fordel å ha noen kurs som gir litt større poengsum som for eksempel MEDMET900.

Etter koronapandemien tilbys flere digitale/hybride kurs som gjør det enklere å følge.

**Evaluering av ph.d. emner:** Instituttet etterstreber å evaluere kursene i hendhold til retningslinjer til programutvalget

### **Disputaser**

Vi ønsker at fakultetet kommer med klare retningslinjer vedr. hybride disputaser og strømming av disputas. Det praktiseres nå ulikt ved instituttene noe som oppleves uheldig. Hybride løsninger/strømming bør være forbeholdt de disputaser hvor opponentene ikke deltar fysisk.

# Ph.d.-utdanningsmelding 2022, fra Institutt for biomedisin, med frist 8. mars 2023

## 1. Oppfølging av foregående års ph.d.-utdanningsmelding og eventuelle tiltak

Opptak, gjennomstrømming, disputaser, underkjenninger og frafall – beskrivelse av situasjonen og eventuelle tiltak for å forbedre disse parameterne.

Hvis gjennomstrømmingen har vært svakere enn ønskelig, ber vi om at bakgrunnen for dette kommenteres

### Opptak:

Ved Institutt for biomedisin har vi kontinuerlig opptak av ph.d. kandidater gjennom året. Studentene har alltid 1:1 onboarding-samtaler med ph.d.-koordinator ved oppstart, da det kan være spørsmål relatert til søknadskjema for opptak. Ofte er det spørsmål om utfylling av informasjon om deres bachelor og master utdanning, dette gjelder særlig internasjonale studenter. Det er også den del spørsmål om valg av emner.

### Forlengelser:

Vi ser at endel kandidater med tre års ph.d. ved Institutt for biomedisin har forlengelser. Dette er ofte kandidater med medisinstudium i bunn som går ut i stillinger hvor de ikke har frihet til å jobbe redusert for å ferdigstille disputasen. Andre forsinkelser skyldes generelt foreldrepermisjoner og sykdom.

### Gjennomstrømming:

Antallet disputaser var lavere enn vanlig i koronaårene 2020-2021, samt at vi hadde et lavt opptak i 2017. I 2022 har det derimot vært et noenlunde normalt antall disputaser. Oppsummert har gjennomstrømmingen har vært bra i 2022 sammenlignet med koronaårene, men opptaket er noe lavere i 2022. Grunnet de økonomiske begrensningene forventer vi at opptaket bli dårligere i årene fremover.

### Disputaser:

I 2022 var tre av ti disputaser digitale/hybride. Dette innebærer ekstra organisering og tilrettelegging.

### Frafall:

Vi hadde ingen underkjenninger i 2022, og ingen har blitt skrevet ut, men vi vurderer to utskrivelser i 2023.

## 2. Kandidatens bidrag til forskningen ved fakultetet. Forhold som kan omtales

### a. Strategiske vurderinger som gjøres ved ansettelse og opptak av kandidater:

Ved Institutt for biomedisin gjør de ulike forskningsgruppene strategiske vurderinger ved utlysning av ph.d.-stillinger, slik at prosjektene og arbeidsoppgavene passer inn i instituttets forskningsportefølje og behov. Vi følger standard oppsett for søknad- og ansettelses-prosess, med faglig vurdering av prosjekt (for eksterne søknader) og komite og godkjenning fra instituttets ledelse.

### b. Hvordan kandidatene utfyller allerede eksisterende forskningsfelt

Kandidatene meddeler at de føler seg inkludert i det forskningsfeltet de tilhører, mye grunnet forskningsleder sitt engasjement, samt nasjonale og internasjonale kontakter. Instituttet tilstreber å ha en god arbeidsstedstilhørighet og inkludering i det eksisterende forskningsfeltet.

For å ytterligere styrke samarbeid for hele forskningsfeltet skulle vi ønske oss flere sosiale sammenkomster, gjerne på tvers av karrierestegene og instituttene. Stort arbeidspress og en utfordrende økonomisk situasjon gjør det dessverre vanskelig å gjennomføre dette så ofte som vi ønsker.

Vi får mange positive tilbakemeldinger på at forskerskolen bidrar til sosial tilhørighet for ph.d.-studentene. Kjennskap til hverandre i regi av forskerskolen gjør at studentene deler faglige erfaringer og lærer av hverandre, som igjen skaper grobunn for forskningssamarbeid senere i karrieren.

### c. Graden av nyskapende forskning

De ulike forskningsgruppene ved instituttet dekker viktige områder innen biomedisinsk forskning, medisinsk forskning og medisinsk grunnforskning. Kandidatene ved Institutt for biomedisin bidrar i stor grad til nyskapende forskning og er, sammen med deres forskningsgruppe, en del av fronten i deres respektive forskningsfelt.

Vi har særlig mange forskere som tar steget mot innovasjon, og vi ville gjerne hatt mer undervisning/kunnskapsbygging innen innovasjonstenkning, innovasjons-juss og strategi, i ph.d.-programmet.

### 3. Fakultetenes systematiske kvalitetsarbeid. Forhold som kan omtales:

#### Oppfølging av framdriftsrapporter

Kandidatene ved Institutt for biomedisin får tilbud om å bli fulgt opp med 1:1 samtaler som oppfølging av framdriftsrapporten. Ph.d.-koordinator finner rapportene nyttige i kvalitetsarbeidet med oppfølging.

Kandidatene formidler også i år, et ønske om enklere og oftere godkjenning av formidlingspoeng.

#### 4. Midtveisevaluering

Kandidatene ved Institutt for biomedisin meddeler at de setter pris på midtveisevalueringen og at denne er nyttig i deres ph.d.-forløp. Administrasjonen på instituttet har fokus på fremdrift under midtveisevaluering, men vi kan noen ganger finne det utfordrende å sette sammen en komite som fremmer utdypende faglig diskusjon under evalueringen.

Ph.d.-studentene uttrykker selve et ønske om en komite som er faglig spisset til å vurdere deres spesifikke prosjekt, ikke bare med tanke på fremdrift, og at de ønsker mer detaljert tilbakemelding, utover det som forskningsgruppen kan tilby i det daglige.

Videre vil Institutt for biomedisin fortsette sitt opplegg for å forberede studentene på midtveisevaluering, med fokus på fremdrift og presentasjonen. Vi har også et lengre seminar og diskusjonsgruppe om den sluttføring av ph.d. prosjektet, avrunding, avhandling og disputas.

#### 5. Gjennomføring av medarbeider- eller oppfølgingsamtaler med ph.d.- kandidatene ut over ordinær veiledning

Institutt for biomedisin gjennomfører oppfølgingsamtaler 1:1 etter initiativ fra kandidatene med ph.d.-koordinator, som så viderefremidler eventuell oppfølging med administrasjonsleder og instituttleder. Vi har en strategi om å løse ting på lavest mulig nivå og ha en god dialog.

På forespørsel om oppfølging uttrykker ph.d.-studentene dette: «Som ansatte skulle vi ønske vi hadde rett på en medarbeidersamtale som ikke var med vår hovedveileder, eller direkte med ledelsen. Det kan ellers føles vanskelig å uttale seg om forhold i arbeidsmiljøet.»

Samtidig kan det være vanskelig å finne noen i administrasjonen som kan fylle denne rollen av uforbeholden trygghet, samtidig som man ønsker å løse mulige konflikter på lavest mulig nivå på instituttet.

## 6. Opplæringsdelen

### a. Hvordan man vurderer instituttets kursportefølje

Studieseksjonen ved instituttet følger opp instituttets generelle kursportefølje.

Det kan være utfordrende for en ph.d.-koordinator å være teknisk administrativt ansvarlig for ph.d. emnene grunnet manglende kjennskap og opplæring knyttet til nødvendige funksjoner i FS og TP. Tidsmessig burde en ph.d.-koordinator kanskje heller bruke tiden på kvalitetsrettet oppfølging av ph.d.-studentene og arbeidsmiljøet.

Ph.d.-studentene ble forespurt hva slags emner de ønsket tilgjengelige og vi fikk flotte innspill, som gjengitt her direkte fra studentene:

1) «Anvendt statistikk ala STAT200, men kondensert og ikke like omfattende. STAT200 er 10 studiepoeng og krever bruk av R. Mange som begynner på ph.d. har ikke bakgrunnen eller kapasitet til å ta STAT200. De vet, for eksempel, ikke når man burde gjøre en t-test og når man burde gjøre en Mann-Whitney-test, men samtidig er det i mange tilfeller et krav om å gjøre statistiske tester for å kunne publisere resultater. Et eventuelt nytt emne burde blant annet omfatte heteroskedastisitet, p-hacking, justering av p-verdier i flervariabel datasett, og power-beregninger.»

2) «Emne for nye ph.d.-studenter om dokumentering av prosedyrer, resultater, journalføring, planlegging og gjennomføring av eksperimenter og prosjekter, prosjekthåndtering osv. Særlig viktig da UiB tilstreber [åpen vitenskap ved Universitetet i Bergen](#). Dette er nødvendig for å ha en felles forståelse av hva en lab-bok skal inneholde, for å kunne repetere andre sine forsøk, samt krav til dokumentering av data, som gjør det mulig å finne ut hva andre faktisk har gjort i enkelte forsøk. Det hadde derfor vært nyttig å ha et kurs som omfatter dette. Mangel på dokumentasjon gjør at man kan bli nødt til å repetere eksperimenter unødig.»

### b. Hvordan ph.d.-emner evalueres.

Vi følger programmet for emneevaluering ved fakultetet. Høsten 2022 hadde vi evaluering av BMED908. Vår 2023 har vi evaluering av BMED904.

Det er generelt en bekymring at flere undervisere på våre ph.d.-emner snart går av med pensjon, og at de med dagens økonomiske situasjon vil ikke bli erstattet. Vi skulle derfor ønske oss unge undervisere i ph.d.-emner og mer fremtidsrettede kurs/emner, særlig med forberedelse på et arbeidsliv utenfor academia.

Ph.d.-kandidatene ønsker selv også større kontakt med arbeidslivet for en bedre forståelse av hva slags arbeid de kan få etter ph.d.-graden.

Ph.d.-koordinator ved Institutt for Biomedisin, Anne Mette Sjøviknes.

## Utdanningsmelding for 2022- IKO

### Oppfølging av ph.d.-utdanningsmeldingen 2021 og eventuelle tiltak.

- Forskerskolen har hatt fokus på å øke sosial og faglig aktivitet blant kandidatene bl.a. vha. Journal Clubs og seminar. Seminarserien i oral helse, ODORS901 startet opp i 2022. Første mandag hver måned holdes det ODORS901-seminar for alle ph.d.-kandidatene. En vitenskapelig ansatt er tilstede på seminarene og ulike emner blir diskutert. Ph.d.-kandidatene får også mulighet til å diskutere arbeidet sitt på seminarene.
- Vi har fortsatt med å legge vekt på IKO sin forskningsstrategi med rekruttering av nye eksterntfinansierte kandidater og har fokusert på deres kompetanse og ferdigheter.

### Kandidatens bidrag til forskningen ved instituttet.

*(Forhold som kan omtales: Strategiske vurderinger som gjøres ved ansettelse og opptak av kandidater. Hvordan kandidatene utfyller allerede eksisterende forskningsfelt. Graden av nyskapende forskning).*

Instituttets ph.d.-kandidater er vesentlig for forskningen ved instituttet, og bidrar sterkt til den anerkjennelsen som forskningen ved IKO får. Kandidatene er del av instituttets forskningsgrupper og drar nytte av forskningsgruppens aktiviteter og kompetanse. Forskningsgruppene utfører innovativ og translasjonell forskning der kandidatene er sterkt involvert.

IKO vedtok en ny forskningsstrategi i 2019 der forskerutdanning er et av hovedtemaene. Instituttet har satt seg som et mål å ha et aktivt faglig læringsmiljø for tilegning av vitenskapelige, praktiske og analytiske ferdigheter for våre doktorgradskandidater, samtidig som alle vitenskapelig ansatte i faste stillinger skal være involvert i doktorgradsutdanningen ved instituttet. I strategien pekes det mot 11 konkrete tiltak som skulle iverksettes i løpet av 2019 – 2022 for å oppnå målene. Disse tiltakene var rettet både mot rekruttering av eksterntfinansierte ph.d.-kandidater, profilering av ph.d.-kandidater, økning av deres kompetanse og ferdigheter, og styrking av veilederes engasjement og kompetanse. I løpet av perioden 2019-2022 har en rekke eksterntfinansierte kandidater blitt ansatt hos IKO, men ingen øremerkede kandidater har blitt ansatt.

Fakultetets øremerkede ph.d.-stillinger for odontologiske kandidater er et viktig strategisk virkemiddel for å opprettholde god og innovativ odontologisk forskning. Det skal til enhver tid være 13 øremerkede ph.d.-stillinger for kandidater med odontologisk bakgrunn. Vi ser at flere av disse ikke blir utlyst etter hvert som kandidater slutfører. I vårt fagmiljø er det nå stor etterspørsel etter disse stillingene. For at odontologisk forskning ikke skal bli marginalisert må fakultetet utlyse disse øremerkede stillingene fortløpende.

### Oppfølging av fremdriftsrapporter.

IKO inviterer alle kandidatene, inkludert dem som startet etter første juli, til oppfølgingssamtaler i januar. Unntaket er dem som har levert avhandling eller er i permisjon. Forskningsleder, ph.d.-koordinator og kandidaten deltar på samtalene. Resultatene fra fremdriftsrapporteringen brukes som grunnlag for samtalene, og samtalene inkluderte følgende:

- Status i arbeidet, miljø, veilederforhold.
- Info om å søke om godkjenning av opplæringsdelen
- Praktisk info om sluttfasen for dem som nærmer seg levering.

- Info om å søke om forlengelse for dem som ikke rekker å levere innen frist.
- Fordelene med utenlandsopphold.

Under disse samtalene kommer det gjerne opp små og store utfordringer som vi kan hjelpe kandidatene med. Samtalene, sammen med fremdriftsrapporteringen, er gode verktøy for instituttet i arbeidet med å følge opp kandidater.

### **Midtveisevaluering**

Instituttet har god struktur på gjennomføringen av midtveiseevalueringer. Komiteen til midtveisevaluering består av to vitenskapelige ansatte der en av dem er medlem i forskningsutvalget. I 2022 hadde IKO to midtveiseevalueringer.

### **Gjennomføring av medarbeider- eller oppfølgingsamtaler og oppstartssamtaler med ph.d.-kandidatene ut over ordinær veiledning.**

**Oppstartssamtaler:** Ph.d.-koordinator møter nye ph.d.-kandidater dagen de starter hos IKO. De får da informasjon om det praktiske rundt kontorplass, PC UiB-konto samt informasjon om kontaktpersoner for økonomi og HR. De informeres også om søknaden som må sendes inn for opptak i forskerutdanningen.

**Oppfølgingsamtaler:** vi har årlige oppfølgingsamtaler med ph.d.-kandidatene som del av fremdriftsrapporteringen (se punktet over ang. fremdriftsrapportering).

### **Opplæringsdelen:**

- **Hvordan man vurderer instituttets kursportefølje.**
- **Hvordan ph.d.-emner evalueres.**

Instituttet vurderer kontinuerlig behovet for endring og oppdatering av kursportefølje på ph.d.-nivå og evaluerer om endringer trengs. For tiden har instituttet følgende emner på ph.d.-nivå:

- ODORS901 (Seminarserie i oral helse)
- ODFLA902 (Kurs i forløpsanalyse)

**Instituttene står fritt til å benytte anledningen til å kommentere andre forhold ved ph.d.-utdanningen dersom det er ønske om det.**



*Til orientering i instituttrådet sak xx/23*

## Forskerutdanningsmelding 2022 - Institutt for global helse og samfunnsmedisin

I 2022 ble det ved Institutt for global helse og samfunnsmedisin (IGS) avlagt 15 doktorgrader, fordelt på 13 kvinner og 2 menn. Av disse var 8 fra Senter for internasjonal helse (CIH) og deriblant 5 av kandidatene i dobbeltgraden med Hawassa University. Av de resterende var det 1 fra Fagområde for allmenntilleggsmedisin, 3 fra Fagområde for helsevitenskap 1 fra Fagområde for eldremedisin, samfunnsfarmasi og tverrprofesjonell samarbeidslæring og 1 fra Fagområde for etikk og helseøkonomi. Av de 15 disputasene hadde alle opponenter av begge kjønn. Dette er på samme nivå som året før. Ved utgangen av 2022 hadde IGS i underkant av 155 ph.d.-kandidater og 9 forskerlinjestudenter.

### **Oppfølging av forskerutdanningsmelding 2021 og tiltak som er gjort.**

Ved IGS skal alle ph.d.-kandidater være tilknyttet en forskningsgruppe. Forskningsgruppene ved IGS har i sine strategiplaner at det er en prioritert oppgave å involvere og inkludere master- og forskerlinjestudenter og ph.d.-kandidater i sine aktiviteter.

Instituttet har to egne forskerskoler: Forskerskolen i samfunnsmedisin og Forskerskolen i internasjonal helse (CISMAC/CIH Research School), som er et samarbeid mellom CIH, Senter for fremragende forskning (SFF) – CISMAC og Bergen senter for etikk og prioritering - BCEPS. I tillegg til disse er det seks nasjonale tematiske forskerskoler som instituttet er/har vært en del av: EPINOR (For epidemiologi), NAFALM (for allmenntilleggsmedisin), NFIF (for farmasi), NORBIS (for biostatistikk), NRSRGH (for global helse) og MUNI-HEALTH-CARE (for kommunale helse- og omsorgstjenester). Av disse tok prosjektfinansieringen for NAFALM, NFIF og EPINOR slutt i løpet av 2021, og NRSRGH har finansiering til juni 2023.

**Forskerskolen i samfunnsmedisin** hadde tre samlinger i 2022 med temaer som er relevante for ph.d.-kandidatene på tvers av fagområdene:

- CV workshop hvor vi inviterte UiB Ferd karrieresenteret for yngre forskere
- Lunsj til lunsj skrivekurs om hvordan skrive gode vitenskapelige artikler med kursholderne Michael Bretthauer og Erlend Hem fra UiO på Solstrand.
- Forskningsopphold i utlandet hvor vi inviterte Jill Opsal fra internasjonalt kontor og noen eksempler fra folk som reiste på forskningsopphold i utlandet mens de tok doktorgradsutdanning

**CIH/CISMAC forskerskolen** har hatt regelmessige samlinger i 2022, stort sett annenhver onsdag, slik som tidligere år. Vi samlet oss om et felles program som inneholdt midtveis-evalueringer (ansvar CIH), webinarer (ansvar CISMAC) og forskerskolemøter. I tillegg har vi oppfordret studentene til å delta/høre på disputaser og prøveforelesninger. Fra høsten 2022 har vi også hatt en gruppe ph.d.-kandidater fysisk tilstede i Bergen. Dette har vi ikke hatt på lenge, da de fleste av våre kandidater er lokalisert i hjemlandene sine når de ikke er på kurs i Bergen. En del av forskerskolens møter har derfor vært fysiske med presentasjoner av kandidatenes prosjekter.

### **Oversikt over antall aktiviteter i 2022:**

Midtveisevalueringer: 6 digitale og 1 fysisk på campus  
CISMAC webinar: 11



## UNIVERSITETET I BERGEN

*Institutt for global helse og samfunnsmedisin*

Forskerskolemøter: 6 fysisk på campus og 1 digitalt

CIH/CISMAC forskerskolen ledes nå av en vitenskapelig ansatt sammen med senterleder.

### **Forsinkelser**

25% av kandidatene ved IGS rapporterer at det har skjedd endringer som har fått konsekvenser for fremdriften i forhold til opprinnelig plan. Dette samsvarer med veiledernes rapportering. 59% melder at de er blitt forsinket pga. korona.

### **Veiledning**

94 % av kandidatene som har svart i framdriftsrapporteringen er svært fornøyd (67,5%) eller fornøyd (25,5%) med veiledningsforholdet, 6% av kandidatene er delvis fornøyd, og en kandidat melder delvis misfornøyd. Frekvensen på kontakt med veileder er det 84% som er svært fornøyd eller fornøyd, 6% som bare er delvis fornøyd, og 1 kandidat melder delvis misfornøyd og 1 misfornøyd. Vi kontaktet disse to og en melder om vesentlig bedring allerede og en er allerede så godt som ferdig med graden.

### **Opplæringsdel**

42% rapporterer at de har fullført opplæringsdelen.

### **Disputaser**

Av de 15 disputasene vi hadde i 2022 har ca. halvparten vært fysiske og halvparten digitale. De digitale disputasene har hovedsakelig vært tilknyttet internasjonale kandidater med tilhørighet til CIH. At de har vært digitale har gjort at deltakelsen har økt sammenlignet med før når de var holdt fysisk. Noen få av de fysiske disputasene i 2022 ble streamet pga. store fagmiljøer utenfor Bergen som ønsket å delta eller at en opponent ikke hadde anledning til å komme til Bergen.

UiB har en fellesgrad med Hawassa University i Etiopia, knyttet til et prosjekt som nå er avsluttet. Mange av disse kandidatene ble forsinket pga. corona og uroligheter i Etiopia. Etiopia har hatt en borgerkrig, og dette har gjort veier og transportmuligheter utrygge i lange perioder. Dette har ført til at kandidatene ikke har kunnet utføre feltarbeid. Imidlertid har en stor del av kandidatene levert og disputert eller skal disputere i 2023.

### **Kandidatenes bidrag til forskning ved instituttet**

Kandidatene ved IGS er som nevnt integrert i forskningsgrupper, og bidrar i stor grad til forskningsmiljøene og til framdrift i prosjektene de er engasjerte i. Forskningsgruppene vurderer hvor godt kandidatene utfyller eksisterende forskningsfelt i prosessene med å skaffe finansiering og stipend. Prosedyrene ved rekruttering er ulike ved ulike rekrutteringskilder, der de tre viktigste er prosjektfinansierte stipender, UiB stipend og Forskerlinjestipend. I alle tilfeller gjøres det strategiske vurderinger ved rekrutteringen, men i aller størst grad for prosjektfinansierte kandidater som skal løse relativt konkrete forskningsutfordringer. De strategiske vurderingene gjøres i hovedsak av prosjektledelse for disse kandidatene, mens UiB finansierte kandidater inkludert forskerlinjen blir vurdert av Utvidet Forskningsledelse ved fakultetet etter kriterier som inkluderer strategiske forhold ifht forskningsgruppe og veiledere. Både eksterne og interne finansieringskilder legger stor vekt på at forskningen skal være nyskapende.

### **Oppfølging av framdriftsrapporter, midtvegsevalueringer**

Vi er fornøyd med gjennomstrømmingen av ph.d.-kandidater. Instituttet har til enhver tid om lag 150 kandidater i programmet. Tilkomsten av nye kandidater følger antallet disputaser, med rundt 30 kandidater årlig. 2022 var unntaksvist lavt med 15 disputaser, men allerede frem til mai 2023 er det lagt opp til 18 disputaser.



Faglig oppfølging underveis er vesentlig for å sikre progresjon. Et viktig virkemiddel for oppfølging er midtveiseevaluering, samt oppfølging av kandidater på bakgrunn av årlige framdriftsrapporter. Forskningsleder og/eller ph.d.-koordinator tar kontakt med kandidater og veiledere som har uttrykt misnøye på ett eller flere punkter i framdriftsrapporten. Vi har også innført en rutine hvor forskningsleder får tilsendt alle midtveiseevalueringer for å lettere kunne følge opp kandidater som er vurdert som å ha en bekymringsverdig fremdrift. Oppfølging av kandidater som hører til CIH/CISMAC Research School blir av forskningsleder delegert til senterleder for CIH.

### Gjennomføring av medarbeider- eller oppstartssamtaler med ph.d.-kandidatene utover ordinær veiledning

Ph.d.-kandidater med UiB-stipend skal som tilsatt innkalles til medarbeidersamtale. Ansvar for medarbeidersamtaler er delegert til fagområdelederne. Hvert fagområde har mulighet til å delegere medarbeidersamtaler til forskningsgruppeledere.

### Instituttets kursportefølje og evaluering av disse:

Instituttet har en relativ stor ph.d.-kursportefølje der flere av ph.d.-kandidatene våre har deltatt:

- INTH914 Applied economic evaluation in health care
- INTH950 Equity and fairness in health - an applied approach to ethics
- INTH921 Experimental epidemiology
- INTH928 Global tuberculosis Epidemiology and Intervention
- INTH956 Observational epidemiology
- MEDEPIDEM-A Epidemiologiske prinsipp og metodar
- MEDSTA3 Analysis of longitudinal and correlated data
- MEDKVFORSK2 Kvalitative forskningsmetoder - fordjuping i analysemetoder og tradisjonar

Oversikt over antall ph.d.-kandidater som deltok i emnene de siste fem årene:

Emnekode/semester	2022	2021	2020	2019	2018
INTH914/Vår	1	4	2	1	4
INTH950/Vår			1		1
INTH921/Vår	5	2	7	4	19
INTH928/Vår	2	1		1	3
INTH956/Vår	7	5	8	5	16
MEDEPIDEM-A/Høst	17	18	14	16	21
MEDSTA3/Høst		7	11	6	9
MEDKVFORSK2/Vår	14	7	10	10	11

De formelle evalueringene av emnene har inneholdt stort sett gode.



UNIVERSITETET I BERGEN

*Institutt for global helse og samfunnsmedisin*

**Andre forhold av relevans for meldingen**

[Forsknings- og innovasjonsstrategien til IGS](#) oppmuntrer til internasjonalisering. Brorparten av instituttets ph.d.-kandidater deltar vanligvis på internasjonale kurs og seminarer, men dette har minket kraftig under pandemien.

CIH har mange kandidater som bor i lavinntektsland. Disse har i mindre grad enn før besøkt CIH, av to grunner: Flybillettene er blitt mye dyrere enn før, og budsjettene sprenges. I tillegg tar vi hensyn til klimaproblematikken og reduserer antall flyreiser også av den grunn.

I instituttets strategi blir det lagt vekt på tilrettelegging for utveksling og forskningsopphold i utlandet, og for fortrinnsvis gjennom ekstern finansiering.

## Ph.d.-utdanningsmelding 2022 – Det medisinske fakultet

### Overordnet

I 2022 utarbeidet Det medisinske fakultet (MED) [ny strategiplan \(handlingsplan\) for forskerutdanningen for 2022-2025](#). Fakultetet skal utdanne selvstendige, nysgjerrige og kritisk tenkende doktorgradskandidater som utøver forskning av høy kvalitet, som fører vitenskapen og samfunnet videre. Dette skal oppnås gjennom fokus på rekruttering, kvalitet i forskning, akademisk utvikling, karriereutvikling, mobilitet og praktisk anvendelse av forskningsresultater for å løse samfunnsutfordringer. Strategiplanen ble vedtatt i Fakultetsstyret i februar 2023.

### Oppfølging av foregående års ph.d.-utdanningsmelding og eventuelle tiltak som har blitt gjennomført

Det er ikke lenger like aktuelt med tett oppfølging av koronapandemiens påvirkning på kandidatene. MED har imidlertid fått noen tilbakemeldinger fra institutt om at koronapandemien fortsatt har innvirkning på fremdriften til kandidater. Instituttene er i tett kontakt med kandidatene og følger dem godt opp, men fakultetet har gjennom 2022 ikke hatt systematisk oppfølging av pandemisituasjonen, som i 2021.

MED har i 2022 gjort et omfattende arbeid for å styrke kvaliteten i forskerutdanningen, både som oppfølging fra 2021 og nye tiltak. Vi vil omtale dette under punktet om oppfølging av programevaluering, da systematisering av tiltakene er gjort i lys av sluttrapporten fra evalueringskomiteen.

### Opptak, gjennomføring, disputaser, underkjenninger, mindre omarbeiding og frafall – beskrivelse av situasjonen og eventuelle tiltak for å forbedre disse parameterne

I 2022 tok fakultetet opp 108 nye kandidater. Opptakene fordelte seg slik: 31 ved Institutt for global helse og samfunnsmedisin, 37 ved Klinisk institutt 2, 25 ved Klinisk institutt 1, 6 ved Institutt for biomedisin og 9 ved Institutt for klinisk odontologi. Dette er en stigning fra 2021 da vi tok opp 96 nye kandidater og 2020 da vi tok opp 91 kandidater.

Totalt ble det avlagt 99 doktorgrader ved fakultetet med følgende fordeling: 15 ved Institutt for global helse og samfunnsmedisin, 40 ved Klinisk institutt 2, 29 ved Klinisk institutt 1, 10 ved Institutt for biomedisin og 5 ved Institutt for klinisk odontologi. Dette er økning fra 2021 da det ble avlagt 95 doktorgrader ved fakultetet.

Antall kandidater som disputerte innen 6 år ved utgangen av 2022 (startår 2016) var 76, tilsvarende 70% (n=108). Tilsvarende tall for startår 2015 ved utgangen av 2021 (n=92) var 61 stk/66%. For opptaksårene 2014 og 2013 var tallene hhv ca 81 og 74%.<sup>1</sup> Fakultet hadde et toppår i 2020 med 113 avlagte disputaser og det er sannsynlig at bidraget også kommer fra kandidater som ble ferdig etter 6 år med oppstart i 2014. Det er imidlertid noe vanskelig å identifisere årsaker til prosentviser fluktuasjoner fra år til år. Fakultetet er interessert i en systematisk tilnærming kartlegging av årsakene til forsinkelse utover betalt ph.d.-periode. Endringer som følge av pandemien kan forklare noe. Men vi må se bak tallene, på hvor lang tid kandidaten faktisk har brukt på selve ph.d.-utdanningen (nettotiden). For disputerte i 2022 viser gjennomsnittlig nettotid for hhv vår og høst 3,3 og 3,5 år, som er helt på linje med de andre fakultetene på UiB<sup>2</sup>. Dette er verdt å legge merke til med tanke på at MED har mange kvinnelige ph.d.-kandidater og mange i delt stilling med klinisk praksis på sykehuset. Dette viser at kandidatene i medisin jevnt over ikke bruker lengre tid på gjennomføring av doktorgraden enn andre. MED er likevel interessert i å undersøke nærmere hva som faktisk er årsaken til at kandidater ikke blir ferdige innen sin opprinnelige, lønnet ph.d.-periode og vil undersøke muligheter for et samarbeid med HR om dette.

Totalt fikk 12 avhandlinger anbefaling om mindre omarbeiding. Dette er en økning fra 9 i 2021. Det var én underkjenning. Ordningen med mindre omarbeiding fører til færre underkjenninger. Men vi ser at årsaken til mindre omarbeiding ofte skyldes svakheter knyttet til kappen. For å styrke kompetanse

<sup>1</sup> [DBH - Andelen ph.d.-kandidater som gjennomfører innen seks år: Oversikt - Tableau Server \(uhad.no\)](#)

<sup>2</sup> [DBH - Avlagte doktorgrader og tidsbruk: Avlagte doktorgrader - gjstr. alle - Tableau Server \(uhad.no\)](#)

blant veiledere om de faglige kravene til kappen, vil dette være tema på fakultetets heldagsseminar for veiledere i slutten av april 2023.

Fakultetet har hatt både fysiske, heldigitale og hybride disputaser, i tillegg til strømming. Noen institutter melder at digitale disputaser har vært vellykket, mens andre opplever et stort ekstraarbeid i tilknytning til hybride og digitale disputaser. Ved MED oppfordrer vi instituttene til mest mulig fysisk disputas med unntak for digitalt format etter søknad og begrunnelse.

Under dialogmøtet med sentral ledelse i november 2022 kom det frem at UiB vil se på en helhetlig praksis for gjennomføring av disputaser og vi er glade for at saken *om Digital og hybrid disputas vs. høytidelig tradisjon* nå skal diskuteres i sentralt FU (mars 2023).

### **Kandidatenes bidrag til forskningen ved fakultetet**

- Strategiske vurderinger som gjøres ved ansettelse og opptak av kandidater og hvordan kandidatene utfyller allerede eksisterende forskningsfelt.

Det poengteres fra instituttene at kandidatene bidrar vesentlig til forskningen i sine respektive fagfelt, er i forskningsfronten og bidrar til fremdrift og anerkjennelse for forskningen ved instituttet.

Strategiske vurderinger ved ansettelse og opptak av kandidater gjøres på instituttene i lys av instituttets forskningsstrategi og strategiske vurderinger i forskningsgruppene.

Forskerlinjestudenter er også en viktig kilde til rekruttering av unge, dyktige kandidater til forskerutdanningen. Innen fagområdet ernæring rekrutteres ph.d.-kandidater særlig gjennom masterprogrammene.

Det er tidvis utfordrende å rekruttere etablerte medisinere til ph.d.-prosjekter, som skal balansere fordeling av tid til forskning og arbeid i klinikk.

- Graden av nyskapende forskning

Kandidatene bidrar til nyskapende forskning. Innovasjon er et satsingsområde på fakultetet i nært samarbeid med Eitri-inkubatoren. Kandidater med innovasjonsrettede prosjekter kan få kontor plass og lab i Eitri. I 2022 ble den første disputasen for en ph.d.-kandidat med pliktarbeid spesielt knyttet til innovasjonsfeltet gjennomført. Vi har også oppmuntret kandidater til å ta kurs i *Design Thinking* i samarbeid med MatNat. To kandidater meldte seg sin interesse til INNOV201 *Innovasjon ved designtenkning* til kurset høsten 2022 utenom opplæringsdelen. Fakultetet vil jobbe videre med kobling av ph.d.- og innovasjonsfeltet. Blant annet omfatter den nye strategiplanen for forskerutdanning en visjon om at *forskerutdanningen skal bidra til nyskaping og motivere til entreprenørskap* med sju tilhørende tiltak. I utkastet til den nye strategiplanen for innovasjon kobles innovasjon og ph.d.-utdanning i målområdet *Kultur for innovasjon* gjennom tiltaket *Stimulere til diskusjon rundt innovasjonspotensiale i doktordisputas-presentasjonen*. Fakultetet vil oppmuntre til søkelys på innovasjon i ph.d.-prosjekter i tiden som kommer.

### **Fakultetets systematiske kvalitetsarbeid**

- **Oppfølging av framdriftsrapporter**

Fremdriftsrapporteringen var gjennomført som planlagt. I 2021 la fakultetet inn spørsmål knyttet til deltakelse i forskerskolene og i 2022 fulgte fakultetet opp med innføring av samordnet registrering av deltagelse i forskerskolene. Instituttene kaller inn kandidater og veiledere som ber om oppfølging til et møte. Det kan også gjelde store forskjeller mellom kandidat og veileders besvarelse, eller andre forhold som gjør at instituttet finner det hensiktsmessig å følge opp. Oppfølgingen er stort sett gjennomført av ph.d.-koordinator. Instituttledelsen blir involvert i tilfeller som krever ytterligere oppfølging. Tiltak kan være justering av prosjekt, bytte av veileder eller endring av veiledergruppe.

Fakultetet har årlige dialogmøter med alle instituttene om overordnede spørsmål knyttet til ph.d.-utdanningsmeldingen, framdriftsrapportene, utviklingsprosjekter og konkret oppfølging av enkeltkandidater. De årlige dialogmøtene er en viktig arena for tilbakemeldinger og drøftinger mellom institutt og fakultet. Det er til dels ulike utfordringer på de forskjellige instituttene ettersom de har svært ulikt omfang på forskerutdanningen. Derfor er det viktig å ha god og kontinuerlig dialog med instituttene.

MED holder også kontakt med Forskningsavdelingen ved Stavanger Universitetssykehus (SUS) hvor fakultetet har rundt 40 kandidater med veileder fra MED. I november 2022 var fakultetet på dagsbesøk til SUS og gjennomførte samtaler med forskningsledelsen i tillegg til å arrangere et veilederseminar for ca. 20 SUS-veiledere. Temaene var knyttet til forskningsetikk i et veilederperspektiv (Kristine Bærøe) og bevissthet rundt veiledningsstil i møte med den enkelte kandidat (Jan Fredrik Hovden).

### **Midtveisevaluering**

Alle ph.d.-kandidater ved Det medisinske fakultet skal gjennomføre midtveisevaluering omtrent halvveis i sin avtaleperiode. Målet er å hjelpe kandidaten og veileder til å vurdere om kandidaten er i rute i henhold til oppsatt plan. Oppfølging etter midtveisevaluering tilpasses behovet til hver enkelt kandidat i regi av instituttet.

### **Gjennomføring av medarbeider- eller oppfølgingssamtaler**

Instituttene holder oppstartssamtaler for en god integrering på instituttet. Kandidatene følges opp med medarbeidersamtaler og oppfølgingssamtaler etter initiativ fra kandidatene, eller som følge av fremdriftsrapportering eller midtveisevaluering. Alle ansatte stipendiater skal ha medarbeidersamtale og alle eksterne kandidater skal ha tilbud om oppfølgingssamtale. Dette er ressurskrevende, spesielt for institutter med mange kandidater. Medarbeidersamtaler er ofte delegert til forskergruppeleder. Ph.d.-koordinator er som regel førstelinjetjeneste for stipendiater som ønsker en samtale eller annen type oppfølging.

### **Opplæringsdelen**

Den obligatoriske delen av opplæringen består av grunnkurset, midtveisevaluering, formidling, og opplæring i bruk av forsøksdyr i medisinsk forskning der det er aktuelt. I den valgfrie delen tar kandidatene UiB-emner eller emner fra andre universiteter. Fakultetet har 53 ph.d.-emner og noen er knyttet til og håndtert gjennom forskerskoler ved instituttene og noen er administrert på fakultetet. Fakultetet er også medlem i NorDoc samarbeidet og bidrar med ph.d.-emner til NorDoc emne database. Kandidater ved alle de nordiske samarbeidsuniversitetene har lik tilgang til å ta emner som finnes i databasen.

Fakultetet vil berømme den årlige karrieredagen for ph.d.-kandidater og postdoktorer som arrangeres av ph.d.-koordinatorene på instituttene. [Karrieredagen, som ble arrangert 19.10.22](#), er et stort løft med inviterte foredragsholdere og workshops for å gi kandidatene god ballast til videre karriereplanlegging.

I tillegg arrangerte MED 19/9 et halvdags oppstartseminar for nye kandidater med grunnleggende informasjon om ph.d.-utdanningens form og innhold. Det møtte rundt 50 kandidater. Vi ser for oss å gjenta arrangementet i 2023.

### **Emneevalueringer**

Årlige egenvurderinger skal kort beskrive undervisningsopplegget for emnet. Emneansvarlig skal gjennomføre egnevurderingen og følge opp resultatene. Faste ph.d.-emner skal evalueres minst hvert tredje år eller etter hver tredje gang emnet er gjennomført. Programutvalget for forskerutdanningen godkjente våren 2022 en tidsplan for emneevaluering. Arbeidet startet høst 2022 med evaluering av seks emner og forsetter vår 2023 med evaluering av seks nye emner.

### **Oppfølging av ekstern programevaluering**

I desember 2021 ble en ekstern komite oppnevnt for å evaluere ph.d.-utdanningsprogrammet ved MED. Komiteen fikk i oppgave å gi råd om forbedringsområder, spesielt med hensyn til fullføringsgrad og programmets generelle kvalitet. På bakgrunn anbefalinger i evalueringsrapporten har fakultetet utarbeidet en oppfølgingsplan og startet oppfølgingen av flere punkter i 2022.

- **Implementering av mer etikk og vitenskapsteori i ph.d.-utdanningsplanen**

I 2022 ble professor Kristine Bærøe (IGS) ansatt som ny emneansvarlig for grunnkurset MEDMET900. Bærøes spesialfelt er forskningsetikk, medisinsk etikk og bioetikk og hun har utarbeidet en opptrappingsplan for utvidelse av etikk- og vitenskapsteorikomponenten i 2023 og 2024. Dette er et kvalitetsløft som sikrer andelen etikk og vitenskapsteori i den obligatoriske delen av opplæringsdelen til ph.d.-studiet i tråd med ph.d.-forskriften.

- **Inkludere EDI og SDG i ph.d.-programmet**

**EDI** - *Equality, diversity and inclusion* er verdier fakultetet ønsker å ta med i alle deler av ph.d.-programmet. MED vurderer mulighetene for å få temaene sterkere frem i opplæringsdelen gjennom grunnkurset MEDMET900 og som e-læringsmodul på nettsidene.

Dette innsatsområdet er også reflektert i den nye strategiplanen for forskerutdanning hvor fakultetet har lagt vekt på at kandidater fra alle samfunnslag skal føle seg verdsatt. Forskerutdanningen skal ivareta likeverd, mangfold og inkludering (kjønn, etnisk bakgrunn, alder og funksjonsevne). Fakultetet sørger nå for at ph.d.-kandidater er representert i alle relevante råd og utvalg.

MED er glad for at fakultetets innspill til revisjon av ph.d.-forskriften i 2022 om at begge kjønn skal være representert blant opponentene nå er inkludert i forskriften. Det bidrar til å styrke posisjonen til det underrepresenterte kjønn, ofte kvinner, i meritterende akademisk opponentarbeid, noe vi ser som et viktig virkemiddel for å fremme like vilkår for utvikling av en sterk akademisk karriere.

MED ser også etter muligheter for å inkludere temaet **Sustainable Development Goals** i ph.d.-programmet. Bærekraftselementet inkluderes nå også i MEDMET900 hvor kandidatene skal reflektere over forskningsprosjektet med tanke på bærekraft. Deler av denne refleksjonen kan kandidatene inkludere som en del av kappen.

MED arrangerte fysisk NorDoc konferanse for ph.d.-kandidater fra medisinske fakulteter i nordiske land. Emnet for konferansen var Bærekraftig Helse, med 110 deltakere og høyt renommerte nasjonale og internasjonale foredragsholdere.

- **Introdusere *onboarding* innen tre måneder etter oppstart og Samordning av pliktarbeidet for UiB-stipendiater ved MED**

Onboarding er en helhetlig mottaksprosess av nye kandidater med formål om å innlemme kandidaten best mulig på instituttet og i forskningsmiljøet. Onboarding ivaretas ofte gjennom et helhetlig HR-arbeid. Likevel har onboarding vært et tema i forskerutdanningsadministrasjonen i 2022 gjennom et større arbeid knyttet til samordning av pliktarbeidet for UiB-stipendiater ved MED. Innspill til spørsmål til revidert kandidatundersøkelse og til den nye alumniundersøkelsen, som er beskrevet under, må også sees i sammenheng med fakultets helhetlige arbeid på dette feltet.

Fakultetet har i 2022 jobbet aktivt for å bedre rammene rundt pliktarbeidet, både med tanke på karrierefremmende innhold og forutsigbarhet for kandidater og institutt. I regi av visedekanen for forskerutdanning ble det nedsatt en arbeidsgruppe som, på bakgrunn av gitt mandat, utarbeidet en rapport som omhandlet fire tematiske områder knyttet til pliktarbeidet; 1) undervisning 2) administrasjonsarbeid, 3) omfang og 4) implementering, som også inkluderte en utredning om hvordan pliktarbeidet kan fases inn i onboardingsprosessen. Denne delen av mandatet var basert på anbefalingene fra ekstern programevaluering.

På bakgrunn av *Rapport om pliktarbeid for stipendiater ved Det medisinske* utarbeidet Forskningsseksjonen retningslinjer for pliktarbeid på fakultetet og supplerende rutiner for gjennomføring på instituttene. Retningslinjene behandles i fakultetsstyret i mars 2023 med tanke på implementering høsten 2023. Den anbefalte rutinen beskriver, blant annet, oppfølging av kandidatens pliktarbeid i en helhetlig onboardingprosessen.

I oktober 2022 sendte MED et omfattende høringsinnspill til FIAs høring om revisjon av spørsmål til kandidatundersøkelsen og til den nye alumniundersøkelsen. Fakultetet er glad for at flere av innspillene er tatt med. Vi håper på god svarprosent, som kan gi verdifull informasjon til bruk i det videre arbeidet for god gjennomføring av pliktarbeidet.

- **Økt veilederkompetanse**

Fakultetet har også hatt stort søkelys på å styrke veilederkompetansen og kvaliteten i veiledningen gjennom målrettet veilederopplæring.

En viktig kilde til kunnskap er alumnens erfaring med veiledere, veiledning og veilederstil. Vi håper også at god svarprosent på kandidat- og alumniundersøkelsen kan gi oss verdifull informasjon til bruk i det videre arbeidet for å styrke veilederkompetansen og kvalitetssikre veiledningssituasjonen. Det medisinske fakultet har arrangert veilederlunsj for ph.d.-veiledere med aktuelle tema og faglig påfyll. Fakultetet har fokus på å invitere foredragsholdere fra de andre fakultetene for å øke tverrfakultær samarbeid.

DET MEDISINSKE FAKULTET

PROGRAMUTVALGET FOR FORSKERUTDANNING

MØTE 26.04.2023

SAK 12/22

---

## Årsmelding Forskerlinjen 2022

---

### Hva saken gjelder

Forskerlinjeadministrasjonen har også i år utarbeidet Årsmelding for Forskerlinjen. Årsmeldingen tar for seg opptak, frafall, uteksaminerte studenter, aktiviteter, og vedtak med betydning for Forskerlinjen.

- Høsten 2022 fullførte den 202. studenten Forskerlinjen.
- Forskerlinjen tok opp 16 nye studenter i 2022.
- I 2022 var det en student som sluttet
- Opptak, undervisning og drift av Forskerlinjen er gjennomført i tråd med planer og vedtak.

Til Forskerlinjen er knyttet ett professorat 60 % stilling, en professor II i 20 % stilling, en 1. amanuensis II i 20% stilling og en rådgiver i 50 % stilling.

### Forslag til vedtak

*Programutvalg for forskerutdanning tar årsmeldingen til etterretning.*

### Vedlegg

- Årsmelding for Forskerlinjen 2022

MARSTI/03/23

# Årsmelding 2022

## Forskerlinjen ved Det medisinske fakultet, Universitet i Bergen



Foto: Anne Berit Guttormsen



## INNHold

OPPSUMMERING.....	<u>3</u>
KORT OM FORSKERLINJEN .....	<u>3</u>
FORSKERLINJETEAMET .....	<u>4</u>
AKTIVITETER VÅREN 2022 .....	<u>5</u>
AKTIVITETER HØSTEN 2022.....	<u>5</u>
OPPTAK AV NYE STUDENTER 2022 .....	<u>5</u>
STUDENTER UTEKSAMINERT FRA FORSKERLINJEN.....	<u>5</u>
STUDENTER SOM HAR SLUTTET PÅ FORSKERLINJEN.....	<u>6</u>
FRAMPEIK 2022.....	<u>6</u>
STUDENTER VED FORSKERLINJEN OG STUDENTER FORDELT PÅ INSTITUTTER .....	<u>8</u>
ØKONOMI.....	<u>8</u>
INFORMASJONSARBEID.....	<u>9</u>
<u>FREMDRIFTSRAPPORTERING.....</u>	<u>9</u>
<u>EUREKA!.....</u>	<u>10</u>
VEIEN VIDERE .....	<u>10</u>

## OPPSUMMERING 2022

- Høsten 2022 fullførte den 202. studenten Forskerlinjen.
- Forskerlinjen tok opp 16 nye studenter i 2022.
- I 2022 var det en student som sluttet
- Opptak, undervisning og drift av Forskerlinjen er gjennomført i tråd med planer og vedtak.

Til Forskerlinjen er knyttet ett professorat 60 % stilling, en professor II i 20 % stilling, en 1. amanuensis II i 20% stilling og en rådgiver i 50 % stilling.

## INNLEDNING

Forskerlinjen drives etter den vedtatte studieplanen. Totalt er 331 studenter tatt opp i perioden 2002-2022, 52 studenter har ikke fullført. Ved utgangen av 2022 hadde Forskerlinjen 75 aktive studenter, inkludert studenter tatt opp høsten 2022. Uttak av ordinære permisjoner, som for eksempel svangerskapspermisjoner, vil gjøre at antallet forskerlinjestudenter varierer.

Totalt 17 forskerlinjestudenter ble uteksaminert i 2022. Ledelsen ved forskerlinjen arbeider aktivt med å rekruttere forskningsgrupper som kan ivareta forskerlinjestudentene på en god måte. I starten kreves tett oppfølging og tilrettelegging av arbeidsoppgaver slik at studenten får maksimalt ut av fulltidspermisjonen som er ett år.

## KORT OM FORSKERLINJEN

Forskerlinjen er et spesialtilbud for en gruppe lege- og tannlegestudenter som har interesse for forskning og som kan tenke seg en fremtidig forskerkarriere. Fra og med høsten 2010 ble det også åpnet opp for at tannlegestudenter kan søke om opptak, inntil to studenter årlig. Studentene ved

Forskerlinjen følger ordinært lege- og tannlegestudium. Spesialtilbudet ved Forskerlinjen består i at studentene i tillegg får en organisert forskeropplæring og utfører egen forskningsaktivitet med skriving av en artikkel. Kravet er en artikkel som første – eller andreforfatter. Dette er arbeid som kan brukes i en framtidig doktorgrad.

Håpet er at mange vil fortsette på et ph.d.-arbeid i løpet av de første årene etter embetseksamen og avsluttet Forskerlinje.

Studentene blir i regelen opptatt ved Forskerlinjen andre høsten etter at de har startet på studiene i medisin eller odontologi (3. semester). Forskerlinjen innebærer at den normerte studietiden på henholdsvis seks og fem år forlenges med ett år. Forskerlinjen baserer seg på arbeid med forskning på full tid i ett år, samt forskning tilsvarende 0,2 årsverk per år parallelt med ordinært lege- eller tannlegestudium. Total mengde forskningsarbeid utgjør to årsverk, men for mange studenter tar forskningen mer tid på grunn av motivasjon og vilje til arbeid utover de formelle kravene.

Fullført Forskerlinje gir 120 studiepoeng i tillegg til lege- eller tannlegestudium; av dette er forskeropplæring 30 studiepoeng, forskningsoppgaven 30 studiepoeng og selve forskningen (det året de er i fulltidspermisjon fra studiet) 60 studiepoeng.

Forskerutdanningsprogrammet ved Forskerlinjen er identisk med utdanning for ph.d.-programmet. Det er ikke nødvendig med ytterligere formell forskeropplæring for ph.d.-kandidater som tidligere har fullført Forskerlinje.

I ph.d.-forskriften for Universitetet i Bergen er det gjort unntak fra §5.2 for forskerlinjestudenter når det gjelder kravet om at minimum ett år av forskningsprosjektet skal gjennomføres etter opptak i ph.d.-programmet. Videre er det gjort unntak for forskerlinjestudenter når det gjelder at

elementer i opplæringsdelen ikke bør være eldre enn 5 år ved opptaksdato (§7-2).

informasjonsarbeid og lignende, etter avtale med ledelsen i Forskerlinjen.

## FORSKERLINJETEAMET

I 2022 var følgende personer tilknyttet Forskerlinjen:

### Fast ansatte:

- Anne Berit Guttormsen, professor (60 %), leder av Forskerlinjen
- Marianne Stien, rådgiver (50 %)
- Astrid Olsnes Kittang, 1. amanuensis (20 %)
- Malin Jonsson, professor (20%),/Torbjørn Østvik Pedersen, kontaktperson for odontologistudenter
- Stipendiater med arbeidsplikt på Forskerlinjen

## OPPGAVEFORDELING MELLOM DE ANSATTE

**Leder** har, sammen med de vitenskapelige i bistilling, det faglige ansvaret for Forskerlinjen, for oppfølging av studentene og forskningsprosjektene samt kontakten med forskningsmiljøene og Fakultetet.

**Rådgiveren** har administrative oppgaver knyttet til Forskerlinjen, herunder søknader om stipend og permisjoner fra ordinært studium. Daglig kontakt med studentene via e-post eller samtaler er en viktig oppgave. Seniorrådgiveren deltar ellers under de fleste aktiviteter i regi av Forskerlinjen og har oppgaver knyttet til timeplanarbeid, arrangementer, midtveisevaluering, opptak og avslutning.

**Stipendiater** – det er opprettet 3-årige stipendiatstillinger øremerket Forskerlinjestudenter. Disse stipendene utlyses hver høst. Tilbud om øremerket stipend forutsetter bestått lege- eller tannlegestudium og at studenten begynner i stipendiatstilling umiddelbart etter endt studium. Disse kandidatene er pliktig å arbeide 20 timer årlig ved Forskerlinjen. Dette arbeidet er knyttet til rekruttering,

### Øremerkede ph.d stipend

Dette tiltaket ble startet opp i 2009. De studentene som har fått innvilget slikt stipend er:

**2009:** Miriam Nyberg (2011\*), Lars Thore Fadnes (2011), Tor-Christian Johannessen (2011), Marit Ebbesen (2013) og Eli Fjeld (2011). **2010:** Christian A. Moen (2013), Jochem Cuypers, Siri Herredsvela, Ida Wergeland (2017) og Karen Rebbestad. **2011:** Tone Dolva Dahl (2015), Erik Helgeland (2014), Elisabeth Landaas (2013), Jobin Varughese (2012) og Erling T. Westlye. **2012:** Jintana B. Andersen (2016), Anne Taraldsen Heldal (2014), Ida Wiig Sørensen (2015), Kari-Elise Veddegjærde, Simone B. Reiter (2016). **2013:** Ashraf Fathpour, Arild A. Østhus (2013) og Kristoffer Evebø Sand (2015). **2014:** Jan Roger Olsen (2017), Kristi Krüger (2017) og Karen Mauland (2017). **2015:** Kristiane Tislevoll Eide (2020), Karl Erik Müller (2020), Kristine Husøy Onarheim (2018), Carl Tollef Solberg (2018), Sanjeevan Sriskandarajah (2018). **2016:** Anna Therese Bjerkreim (2019), Tor-Arne Hegvik (2019), Henriette Aurora Selvik (2018), Sunniva Sakkestad (2021) og Ann Merethe Vågane. **2017:** Fredrik Sævik (2020), Andrea Melberg (2020), Ingeborg Eskerud (2020), Hilde Renate Engerud (2020) og Magnus Bratteberg (2021) (odontologi). **2018:** Dag Heiro Yi (2021), Aril Løge Håvik (2022), Eigir Einarsen (2020), Agnes Nystad (2020), Einar Marius Hjellestad Martinsen (2021), Jian Hao Liu, Anneli Skjold (odontologi (2022), Elise Orvedal Leiten (2022), Benedicte Sjo Tislevoll (2022), Hanne Hegdahl, Fredrik Hoel. **2019:** Ane Gagnat (2020), Anders Aarebrot (2021), Helene Aarstad (2022), Philipp Strauss, Torstein Frugård Habiger (2022), Tore Ivar Malmei Aarsland. **2020:** Tormod Rebnord, Kordian Staniszewski, Christiane Gjerde og Andrea Stautland. **2021:** Vera Erchinger, Elisabet Kvadsheim (2022), Emily McLean.

**2022:** Sarah Svege, Linda Xu, Solveig Løkhammer

\*Årstall for disputas

## **AKTIVITETER VÅREN 2022**

*Oppgavedag:* Arrangementet ble denne gangen avholdt fysisk 9. februar 2022. Det kom inn 24 nye forskerlinjeoppgaver. Oppgavene var bredt fordelt mellom de ulike fagmiljøene.

*Protokollskrivning:* For førsteårsstudentene og de av andreårsstudentene som ikke hadde deltatt tidligere, ble det i midten av juni 2022 arrangert seminar i protokollskrivning digitalt.

*FLART2:* Vi holder ett kurs per år og det er ca. 14 dager mellom hver samling. Totalt 10 samlinger a to timer. Kurset gir 2 studiepoeng. For å få kurset godkjent må studenten delta på 80% av samlingene. På grunn av dårlig påmelding ble kurset ikke avholdt i 2022.

## **AKTIVITETER HØSTEN 2022**

Førsteårsstudentene (kull 2022) ble ønsket velkommen og informasjon om Forskerlinjen ble gitt ved flere anledninger. Første gang i introduksjonskurset som arrangeres de to første ukene av semesteret. Deretter har Forskerlinjen to timeplanfestede presentasjoner der det gis informasjon om Forskerlinjen. I høst ble informasjonsmøter holdt digitalt, og det var veldig bra deltakelse. I tillegg til forskerlinjeadministrasjonens møter, har EUREKA egne rekrutteringsmøter med de to nyeste kullene.

Andreårsstudenter og tredjeårsstudenter som kan søke opptak på Forskerlinjen 1. oktober, gis praktisk, økonomisk og annen informasjon. Studentene blir i denne perioden fulgt opp enkeltvis om ønskelig, med tanke på søknadsskriving, utforming av faglig essay og lignende i forbindelse med søknaden.

22. august 2022 arrangerte vi oppstartsseminar for studenter som skal ha sin første fulltids forskningsperiode. For

andre- og tredje års-studentene (andre år som forskerlinjestudent) arrangeres hvert år et faglig seminar på Voss over to dager. Dette ble gjennomført 18.-19. november og var svært vellykket. Studentene imponerer både med innsikt og kunnskap, og øver på presentasjonsteknikk. Vi hadde også med en ph.d.-kandidat som tidligere har vært forskerlinjestudent, for å komme med gode råd og tilbakemeldinger til de som presenterte.

Forskerlinjen har fra 2013 gjennomført midtveisevaluering etter fulltids forskningsår. Leder og rådgiver deltar på alle midtveisevalueringer. Studenter, veiledere, medlemmer av komiteene og Forskerlinjens ledelse rapporterer alle om gode erfaringer med denne ordningen.

## **OPPTAK AV NYE STUDENTER 2022**

Ved søknadsfristens utløp 1. oktober hadde vi mottatt 16 søknader om opptak til Forskerlinjen.

Samtlige søkere ble innkalt til personlig samtale hvor forskningsprotokoll og motivasjon ble diskutert. Innkalt til samtalen var også tillitsvalgt/representant fra forskerlinjestudentene. Alle de 16 søkerne fikk tilbud om opptak og takket ja til plassen. Vi tok også opp en student som stod på venteliste fra 2021 som følge av at en annen i dette opptaket trakk seg før påbegynt stipend.

## **STUDENTER UTEKSAMINERT FRA FORSKERLINJEN**

I 2022 fullførte følgende studenter Forskerlinjen:

**Abira Paramsothy** leverte oppgaven «Humoral and cellular immune responses in critically ill influenza A/H1N1-infected patients». Veileder: Rebecca Cox, Klinisk institutt 2.

**Bjørnar Lillefosse** leverte oppgaven «Network-based assessment of minimal change disease identifies glomerular IL7 and IL12 pathway activation as potential mechanism for biomarker discovery and drug testing”. Veileder: Hans-Peter Marti, Klinisk institutt 1.

**Even Koch** leverte oppgaven “Transcriptome-proteome integration of archival human renal cell carcinoma biopsies enables identification of molecular mechanisms”. Veileder: Hans-Peter Marti, Klinisk institutt 1.

**Isabell Johnsen** leverte oppgaven “Impact of Case Difficulty, Endodontic Mishaps and Instrumentation Method on Endodontic Treatment Outcome and Quality of Life – A four-year follow-up study”. Veileder: Sivakami R. Haug, Institutt for klinisk odontologi.

**Janne Angen Indergård** leverte oppgaven “Effect of cementation techniques on fracture load of monolithic zirconia crowns”. Veileder: Marit Øilo, Institutt for klinisk odontologi.

**Johannes Kaasa Andersen** leverte oppgaven «Comparison of transduction efficacy in brain tumor cells with different pseudotyping”. Veileder: Hrvoje Miletic, Institutt for biomedisin.

**June Bolme** leverte oppgaven « Effect of saliva contamination on the bond strength of singlestep and three-step adhesive systems”. Veileder: Torgils Lægred, Institutt for klinisk odontologi.

**Mette Hartmark Nilsen** leverte oppgaven « Astrocytes enhance glioblastoma growth”. Veileder: Per Øyvind Enger, Institutt for biomedisin.

**Miriam Sandnes** leverte oppgaven « HFE Genotype, Ferritin Levels and Transferrin Saturation in Patients with Suspected Hereditary Hemochromatosis”. Veileder: Håkon Reikvam, Klinisk institutt 2.

**Nadia Pristaj** leverte oppgaven « Covariables of Myocardial Function in Women and Men

with Increased Body Mass Index”. Veileder: Eva Gerdts, Klinisk institutt 2.

**Ragnhild Maukon Bakke** leverte oppgaven «Dual Pro- and Anti-Inflammatory Features of Monocyte-Derived Dendritic Cells”. Veileder: Karl-Henning Kalland, Klinisk institutt 2.

**Ragnhild Stokke Lundetræ** leverte oppgaven «Prevalence of Parasomnias in Patients With Obstructive Sleep Apnea. A Registry-Based Cross-Sectional Study”. Veileder: Bjørn Bjorvatn, Institutt for global helse og samfunnsmedisin.

**Solveig Løkhammer** leverte oppgaven «An epigenetic association analysis of childhood trauma in psychosis reveals possible overlap with methylation changes associated with PTSD”. Veileder: Stephanie Le Hellard, Klinisk institutt 2.

**Åshild Johansen** leverte oppgaven «Effect of hyaluronic acid on the wettability of poly(L-lactide-co-trimethylene carbonate) scaffolds and initial cellular responses”. Veileder: Kamal Mustafa, Institutt for klinisk odontologi.

**Agathe Reigstad** leverte oppgaven «CCT196969 effectively inhibits growth and survival of melanoma brain metastasis cells”. Veileder: Frits Thorsen, Institutt for biomedisin.

**Christina Herdlevær** leverte oppgaven « CCT196969 effectively inhibits growth and survival of melanoma brain metastasis cells”. Veileder: Frits Thorsen, Institutt for biomedisin.

**Sara Soraya Eriksen** leverte oppgaven «Trust Facilitators and Barriers in a Maternal Health Care Context: A Qualitative Study of Trust amongst Mothers Giving Birth in Ethiopia”. Veileder: Ole Frithjof Norheim, Institutt for global helse og samfunnsmedisin.

## STUDENTER SOM HAR SLUTTET PÅ FORSKERLINJEN

Det var en student som sluttet på Forskerlinjen i 2022.

## TIDLIGERE FORSKERLINJESTUDENTER SOM FULLFØRTE SIN PH.D. I 2022

- Gunnhild Sellevoll Hunskår
- Emma Satrell
- Aril Løge Håvik
- Elise Orvedal Leiten
- Helene Hersvik Aarstad
- Torstein Frugård Habiger
- Umael Khan (disputert uten phd stipend)
- Anneli Skjold
- Elisabet Kvadsheim
- Anders Madsen

I 2022 var det en student (Anders Madsen) som disputerte direkte fra forskerlinjen, dvs uten å ha mottatt phd stipend. En annen (Umael Khan) skrev sammen og disputerte i Lis 1 perioden.

## FRAMPEIK 2022

Teamet for årets Frampeik var «Rettferdig forskning». Foredragsholderne reflekterte omkring kva rettferdig forskning vil si. Dette førte til livlige debatter og reaksjoner fra salen og studenter, og diskusjonene fortsatte etter at foredragene var over. I tillegg var det et spesielt fokus på kvinnehelse som et underprioritert forskningsfelt, og hvordan forskere kan påvirke politiske prosesser.

UiB var representert med 13 deltakere ved årets Frampeik i Oslo. Elleve hadde muntlige presentasjoner, mens to presenterte postere. Christoffer Velde stakk av med prisen for beste foredrag.

I tilknytning til Frampeik 2022, møttes de fire forskerlinjeadministrasjonene for å diskutere relevante problemstillinger. Denne gangen deltok også forskerlineadministrasjoner fra andre disipliner enn medisin og odontologi.

Frampeik vil neste år arrangeres av NTNU.

## STUDENTER VED FORSKERLINJEN OG STUDENTER FORDELT PÅ INSTITUTTER

Aktive studenter på Forskerlinjen pr 31.12.2022:

### Kull 16 (4 studenter)

- Mannsåker, Trond Are
- Nakken, Sigrid
- Olsen, Maria
- Nordrik, Torbjørn

### Kull 17 (12 studenter)

- Amdam, Håkon
- Augustsson, Mina
- Cetin, Kaya
- Eide, Agnes J.
- Enden, Marta R.
- Hatletvedt, Nora
- Skogvold, Thomas Nymo
- Sørbo, Sander T.
- Taule-Sivertsen, Peter
- Teige, Erica P.
- Teigen, David
- Wikerholmen, Tobias

### Kull 18 (19 studenter)

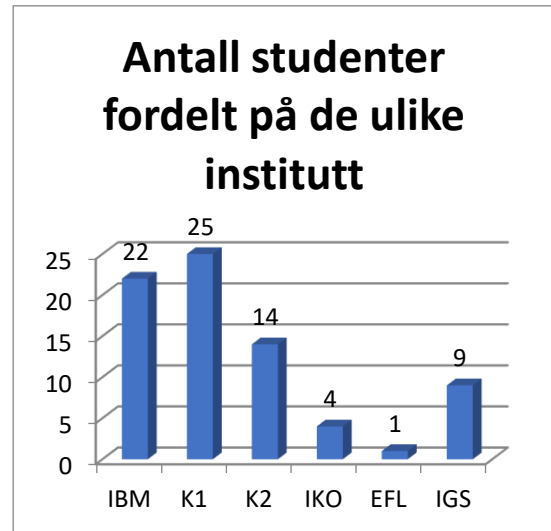
- Bharaj, Tamandeep
- Bredin, Hanna
- Erikstad, Kjell Inge
- Gundersen, Jens
- Haugsøen, Jonas B.
- Hugaas, Ulrikke
- Johannessen, Håkon G.
- Khan, Ingela
- Khan, Michelle
- Leto, Nedim
- Lyngstad, Jenny
- Mikkelsen, Håvard
- Nyland, Harald
- Peter, David O.
- Rivedal, Mariell L.
- Saeed, Nazir

- Siyam, Diana
- Taule, Erlend M.
- Tegnander, Amalie F.

- Nosal, Natalia
- Rajkumar, Jenny
- Stylianou Lerpold, Anna

### Kull 19 (15 studenter)

- Austgulen, Amalie
- Bedi, Ustat
- Bjørsvik, Ben R.
- Brudvik, Egil
- Hagenes, Jonar
- Khan, Ammal
- Kvamme, Amalie B.
- Nguyen, Jens L.
- Sindre, Rasmus B.
- Skjærseth, Idun G.
- Sættem, Magnus
- Søndena, Knut Q.
- Taranova, Evgenia
- Thorsdalen, Heidi
- Valeckaite, Neda



### Kull 20 (14 studenter)

- Asphaug, Annabeth
- Evjenth, Edward
- Fevang, Hauk
- Fjeldstad, Karoline
- Herstad, Kornelia
- Høberg, André
- Kimo, Magnus
- Lauen, Enny S.
- Leerink, Christina
- Longva, Ariell
- Nupen, Tora H.
- Patil, Shridar A.
- Sundfjord, Jonas H.
- Velde, Christoffer D.

IBM = Institutt for biomedisin

K1 = Klinisk institutt 1

K2 = Klinisk institutt 2

IKO = Institutt for klinisk odontologi

IGS = Institutt for global helse og  
samfunnsmedisin

EFL = Enhet for læring

### Kull 21 (11 studenter)

- Aga, Olav N.L.
- Arnesen, Tobias S.
- Brunsdon-Håland, Brynmor
- Bø, Maren A.
- Chowdhury, Risha
- Guddal, Annika Ø.
- Jakobsen, Lise S.
- Johnsen, Stine R.

## ØKONOMI

### Stipend til studentene

En forskerlinjestudent får via Fakultetet tildelt stipend fra NFR. Stipendene gjelder ett års forskning på heltid (oppdelt i to halvår) og to år der forskningen skjer på deltid parallelt med ordinært studium. Stipendene utbetales

direkte til studenten uavhengig av instituttene.

Slike forskerlinjestipend er definert som «utdanningsstipend utenfor arbeidsforhold» og er følgelig ikke skattepliktig i henhold til skattebestemmelsene. I og med at stipendet ikke er lønn og ikke gir lønnsansiennitet, har verken NFR eller universitetet arbeidsgiveransvar for forskerlinje-studenten. Forskerlinjestudenten har verken rettigheter eller plikter som lønnsinntaker.

For tiden er stipendet kr 100.000, - for det hele året og kr 50.000, - x 2 for de to årene på deltid. I tillegg tildeles et sommerstipend på kr. 25.000, -. Dette innebærer 8 ukers fulltids forskning. Redusert sommerstipend kan også søkes for hhv 4 eller 6 uker.

#### **Driftsmidler til instituttet**

Fakultetet bevilger driftsmidler til bruk for hovedveileder via instituttet som har forskerlinjestudenten. Beløpet er for tiden kr. 10.000, - pr år i forskerlinjestudentens 3., 4. og 5. studieår. Driftsmidlene overføres instituttets driftsbevilgning (annuum) ved årets start. Vanlige regnskapsrutiner gjelder, som for eksempel bestilling, attestasjon og anvisning. Pengene disponeres av hovedveileder til utgifter med relevans for forskerlinjeprosjektet.

#### **Driftstilskudd til studenten**

Sammen med stipendene følger driftstilskudd, hhv kr 32.500, - for det hele året og 2 x 16.250, - for de to årene med deltidsforskning. Driftstilskuddet stilles til disposisjon for veileder/biveileder og blir overført til instituttet i januar. Det vil si at det kan bli etterskuddsvis i forhold til søknad om eller påbegynt stipendperiode. Pengene skal brukes som "annuumsmidler" for studenten sitt prosjekt, som for eksempel pc, bøker, programvare, kursavgifter, kongressreiser, kjemikalier, og annet utstyr til forskningsprosjektet. Det er utarbeidet retningslinjer for bruk og vanlige

regnskapsrutiner gjelder ved bestilling, attestasjon og anvisning.

## **INFORMASJONSARBEID**

Forskerlinjen har utarbeidet nettsider som finnes via Fakultetet:

<http://www.uib.no/med/65047/forskerlinjen-ved-det-medisinske-fakultet>

På nettsidene finnes informasjon om bl.a.;

- Forskerlinjen generelt
- Studieforløp
- Opptak
- Studieplan
- Aspirantperiode
- Aktiviteter
- Studenter på FI
- Økonomi
- Forskningsoppgaver
- Skjema
- Godkjenningprosedyrer
- Veiledning
- Frampeik
- Frequently asked questions (FAQ)
- Tillitsvalgte/EUREKA!

Vi holdt også orienteringsmøte for nye veiledere i 2022.

Dessuten har Forskerlinjen mottatt et stort antall telefonhenvendelser samt henvendelser på e-post. I tillegg har vi hatt møter med potensielle søkere og med veiledere.

Innsamling av nye forskningsoppgaver foregår kontinuerlig. Forespørsel blir sendt ut til samtlige fast tilsatte ved fakultetet, vedlagt informasjon og [skjemamal](#) for beskrivelse av prosjektet.

## FREMDRIFTSRAPPORTERING

Det skal leveres framdriftsrapport fra både forskerlinjestudent og veileder hvert år. Dette gjøres elektronisk og fungerer meget tilfredsstillende. Disse evalueringsskjemaene er tilnærmet lik de som brukes i ph.d.-programmet, men med små justeringer for Forskerlinjen. Fra 2016 har vi innkalt alle studentene til en samtale etter fremdriftsrapporteringen. Dette er tidkrevende, men nyttig, og videreføres. Slike samtaler gjør at vi blir bedre kjent med studentene. Samtalene har i noen tilfeller også bidradd til å løse problemer i relasjonen mellom veileder og student. I samtalene gir vi også tips om karrierebygging for de studentene som ønsker dette.

77 % av studentene meldte om at det ikke hadde skjedd viktige endringer når det gjelder prosjektets arbeidstittel, design/metode, arbeidsplass og utstyr. 91 % meldte ingen endringer i veiledningsforholdet, og 96 % meldte at de var i rute i forhold til forskerutdanningsdelen. De som svarer at de ikke var i rute, følges opp individuelt.

Veilederne meldte at hos 94 % hadde det ikke hadde skjedd viktige endringer når det gjaldt prosjektets arbeidstittel, design/metode, arbeidsplass og utstyr. 98 % meldte at studenten var i rute med forskerutdanningsdelen. Når det gjaldt progresjon vurderte veilederne den som meget bra eller bra i 82 % av tilfellene. Ingen meldte om dårlig progresjon.

## EUREKA!

Forskerlinjestudentene i Bergen startet i 2010 opp sin egen studentorganisasjon – EUREKA! EUREKA! er en sosial arena som gir Forskerlinjestudentene en tilhørighet og samhold, samtidig som organisasjonen vil være en faglig arena hvor studentene får inspirasjon, ved blant annet å arrangere møter

med inviterte foredragsholdere. De vil jobbe med rekruttering av nye studenter ved Forskerlinjen og forbedre Forskerlinjestudenters rettigheter og muligheter. EUREKA! har også en egen nettside, <https://www.uib.no/med/116303/eureka> som pr dato er under oppgradering

I 2022 har forskerlinjestudentene hatt dynamiske arbeidsplasser på Eitri. Dette er blitt vel mottatt. Eureka var også medarrangør på Datathon <https://www.eitri.no/datathon2022> i september 2022.

## VEIEN VIDERE

Forskerlinjen har funnet sin form. Vi har god økonomisk styring og kontroll. Vi ser det som viktig at ordningen med øremerkede stipender for forskerlinjestudenter videreføres. I 2021 var det 8 søkere til 3 øremerkede stipend. Det er et viktig rekrutteringstiltak at øremerkede stipend opprettholdes. Forskerlinjestudentene er også attraktive for helseforetakene og helseforetakene har en søknadsprosess som gjør at studentene får tidligere beskjed om de har fått LIS1 stilling eller ikke. Usikkerhet i forhold til om de får stipend gjør at de takker ja til LIS 1-stilling. Gode muligheter for ph.d.-stipend etter endt studium er også en god måte å rekruttere dyktige, forskningsinteresserte studenter til forskerlinjen. Flere av forskerlinjestudentene har stor arbeidskapasitet og en liten håndfull har 2-3 publiserte artikler ved endt studium. Disse studentene bør tilbys avkortede øremerkede ph.d.-stipend for å kunne gjøre seg ferdig med ph.d.-graden umiddelbart etter endt studium. Mange forskningsinteresserte studenter ønsker å starte spesialisering etter endt studium. Dette gjelder også mange forskerlinjestudenter. Vi har inntrykk av at de fleste forskerlinjestudenter som har disputert ønsker å jobbe klinisk i tillegg til en UiB-stilling som førsteamanuensis. Det kreves derfor tilrettelegging for å rekruttere disse legene til

100% stillinger ved fakultetet. Det medisinske fakultet trenger leger i disse stillingene.

Forskerlinjen i Bergen har kapasitet til 85 studenter (10 i odontologi og 75 i medisin) fordelt på fem kull. Konkurransen om studentenes oppmerksomhet er stor, og det må foreligge gode incentiver for at et tilstrekkelig antall studenter skal finne Forskerlinjen attraktiv. Oppmøtet på de siste rekrutteringsmøter har vært svært god. Høsten 2021 fikk vi 23 reelle søkere, og dette kan tyde på at vår rekrutteringspolitikk lykkes. Søkerne var svært motiverte med gode og avgrensede prosjekter, noe som også gjenspeiler at veilederne er engasjerte og dedikerte. Noen av de søkerne som fikk avslag høsten 2021 søkte igjen i 2022. De siste årene har det vært god tilgang på forskningsprosjekter tilpasset disse yngste forskerne på fakultetet. Det er disse studentene vi ønsker å rekruttere som framtidige forskningsledere.

---

## Revidering av emnebeskrivelse MEDMET900

---

### Hva saken gjelder

MEDMET900 er under revisjon og planlegges endret gjennom en totrinnsprosess som omfatter høst 2023 og våren 2024. Bakgrunnen for endringen er at MEDMET900 skal ha en etikkdel som oppfyller kravet i ph.d.-forskriften og oppfølging etter programevaluering. Sak 13/23 i dette møtet gjelder endringer som skal inntreffe fra og med høsten 2023. Det første trinnet innebærer et større fokus på bærekraft/'Sustainability' i kurset i form av forelesninger, gruppearbeid samt foreslått litteratur. Vurderingsformen av emnet ønskes endret til at hjemmeeksamen skal være diskusjon og refleksjon av egen forskning opp imot bærekraftbegrepet i stedet for vurdering av selvvalgt artikkel, som har vært tidligere.

### Forslag til vedtak

1. Programutvalget godkjenner revidert emnebeskrivelse «MEDMET900».
2. Programutvalget godkjenner ikke revidert emnebeskrivelse «MEDMET900» i nåværende form. Begrunnelse og forslag til revidering gis.

### Vedlegg

- Revidert emnebeskrivelse

# Course description

## Language of instruction:

English

## Course content

The main objective of the course is to familiarize candidates with relevant aspects of modern medical and health related research. The course provides insight into the research process with emphasis on communicating and disseminating research findings. The course comprises the compulsory part of the PhD education in research ethics and philosophy of science. Legal regulations and innovation are covered and important facilities and platforms at the Medical Faculty are also presented.

Doctoral training is a focus area for the University of Bergen, and the goal is to keep a high-quality basic course with an international profile, with a cross- and multidisciplinary emphasis. Students are expected to use Mitt UIB to find all relevant course information, [literature suggestions](#) and hand-outs, provided by the lecturers.

## Learning outcomes

### Knowledge

After completing the course, the candidate:

- is familiar with the fundamental elements in the theory of science
- has the basic knowledge to critically judge the quality of the dissemination of scientific findings, in speech (oral presentations) and writing (posters, manuscripts)
- is able to consider the suitability and utilization of different methods and processes in research
- can comprehend and critically evaluate new knowledge, ~~novel theories,~~ methods, interpretations and forms of documentation

### Skills

After completing the course, the candidate can:

- conceive research ideas, plan and implement research projects
- contribute to the forefront of research and hold international research standards
- challenge the established knowledge with critical thinking and insight in his/her own and adjacent research fields

## General qualifications

After completing the course, the candidate can:

- identify relevant ethical issues and conduct his/her own research with academic and ethical integrity
- participate in interdisciplinary research projects
- disseminate research and development through recognized national and international channels

- Understand the need for innovation
- [Discuss their own research in terms of sustainability](#)

#### **Study period**

Autumn (week 46-47) and Spring (week 10-11)

This is followed by a home exam to be delivered within two weeks.

#### **Specific terms**

##### *Course registration and deadlines*

For the students and PhD candidates attached to the University of Bergen, online registration on Studentweb by the deadlines 1 February/ 1 September is required.

#### **Pre-requirements**

Master's degree or equivalent education level is required, except for students on the Medical Student Research Programme.

#### **Recommended previous knowledge**

Medical or health related educational background or PhD project related to medical/health related research.

#### **Part of training component**

The course is mandatory for all PhD candidates at the Faculty of Medicine, and students at the Medical Student Research Programme. ~~It fulfils the mandatory requirements of scientific theory and research ethics in the training component of the PhD degree.~~ It is highly recommended that the candidates participate in the course during the first year in the program, or during their year of full-time research in the case of Medical Student Research Programme.

#### **Form of assessment**

The course examination includes an individual written assignment (essay/paper of 1000-1500 words) to be submitted via Inpera within 10 working days after the course. ~~This is accompanied by a MCQ based directly on the lectured material, to be answered before the same deadline.~~ More information about the exam will be provided during the course. The assignments will be sent to electronic plagiarism control.

#### **Grading scale**

pass/not pass

#### **Who may participate**

PhD candidates from UiB and students at the Medical Student Research Programme.

#### **Additional information**

##### *Programme*

The course consists of lectures and group work, presentations and discussions. There is a major emphasis on group work, and the participants are expected to do work during the evenings during the two weeks of the course. The course duration is two weeks, with mandatory lectures and group work

between 9am and 4pm, Mon-Fri. Additional 2-week period is provided to complete the home exam assignment. All or parts of the course may be delivered digitally as announced for each course. Please see course schedule in Mitt UiB.

#### Academic responsibility

Professor ~~Petur Juliusson~~Kristine Bærøe

For more information, contact [phd@med.uib.no](mailto:phd@med.uib.no) at the Faculty of Medicine, phone +47 55 58 66 69

#### Participation expenses

There is no fee for candidates/students affiliated with the University of Bergen.

#### Reading list

[A list of proposed literature will be provided before the course starts.](#)

~~Carlsen KCL, Staff A, Arnesen H, Bechensteen AG, Jacobsen AF, Omenaas E, Thorstensen R. *Forskningshåndbok, fra idé til publisasjon*(8. utgave) Oslo, 2019~~

~~Laake P, Benestad H.B, Olsen B.R. (eds.). *Research Methodology in the Medical and Biological Sciences*. Academic Press, London, 2007.~~

~~Gastel, B. & Day, R. A. *How to Write and Publish a Scientific Paper*: 8th ed. Greenwood, Santa Barbara, 2016.~~

#### Course location

Faculty of Medicine, University of Bergen

formaterte: Skrift: Ikke Kursiv

formaterte: Skrift: Ikke Kursiv

**DET MEDISINSKE FAKULTET**

**PROGRAMUTVALGET FOR FORSKERUTDANNING**

**MØTE 26.04.2023**

**SAK 14/23**

---

**Oppnevning av medlemmer til Scientific Board for dobbeltgrad med UNZA**

---

**Hva saken gjelder**

Programutvalg for forskerutdanning behandlet i september 2019 forslag til avtale om gradssamarbeid med University of Zambia. Programutvalget anbefalte da instituttet å gå videre med arbeidet med noen få forbehold. På grunn av covid-19 pandemien ble ikke avtalen ferdig signert på dette tidspunktet og arbeidet ble lagt på is.

Arbeidet med ferdigstilling av avtale om dobbeltgrad med University of Zambia (UNZA) ble gjenopptatt høst 2022. Avtalen ble ferdig signert av begge parter i februar 2023. I henhold til avtalen skal det opprettes et vitenskapelig styre med to medlemmer fra hvert universitet:

«The double PhD degree will be administered by a Scientific board consisting of two scientific members from each of the two universities. The members of the Scientific board will be appointed by and report to the Board of Graduate Studies at the University of Zambia and the Programme Board for the PhD programme at the Medical Faculty at the University of Bergen. The scientific committee shall be appointed and active within two months of the signature of this agreement»

Institutt for global helse og samfunnsmedisin har sendt inn en henvendelse hvor de ber om at forskningsleder ved IGS og senterleder for senter for internasjonal helse blir oppnevnt som UiBs representanter. Begge er forspurt og sagt seg villige til å være medlemmer at den vitenskapelige komiteen.

**Forslag til vedtak**

Programutvalget oppnevner følgende som våre representanter i Scientific Board for dobbeltgraden med University of Zambia:

- Forskningsleder ved Institutt for global helse og samfunnsmedisin
- Senterleder på Senter for internasjonal helse

**Vedlegg**

Forespørsel fra IGS om å oppnevne medlemmer til Scientific Board for dobbeltgrad med UNZA

JOHV/14.04.2023



UNIVERSITETET I BERGEN

*Institutt for global helse og samfunnsmedisin*

Det medisinske fakultet

Referanse

2022/11776-DAG

Dato

28.02.2023

## **Forespørsel om å oppnevne Scientific board for dobbelgrad (ph.d.) med University of Zambia**

Vi ber om at forskningsleder og senterleder på Senter for internasjonal helse blir oppnevnt som våre representanter i Scientific board for ph.d. dobbelgraden med University of Zambia. Begge har blitt spurt og sagt seg villig til å påta seg dette.

Vennlig hilsen

Daniel Gundersen

ph.d.-koordinator

Dette er et UiB-internt notat som godkjennes elektronisk i ephorte

Institutt for global helse og  
samfunnsmedisin  
Telefon 55582086  
post.med@uib.no

Postadresse  
Postboks 7804  
5020 BERGEN

Besøksadresse  
Årstadveien 17  
Bergen

Saksbehandler  
Daniel Gundersen  
55588513